

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/52/2021
Identifikačné číslo spisu: 1113201443
Dátum vydania rozhodnutia: 27.04.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1113201443.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD., a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobcu Eiffage Construction Slovenská republika, s.r.o., so sídlom Mlynské nivy 73, 821 05 Bratislava, IČO: 35 740 655, zastúpeného zahraničným združením Dentons Europe CS LLP so sídlom One Fleet Place 1, Londýn EC4P 4GD, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, Združenie s obmedzeným ručením (limited liability partnership), číslo zápisu v Obchodnom registri pre Anglicko a Wales: OC340214, poskytujúcim právne služby prostredníctvom Dentons Europe CS LLP, organizačná zložka, so sídlom Štefánikova 15, 811 05 Bratislava, IČO: 36 861 391, proti žalovanému MODIFIN, spol. s r.o., so sídlom Tilgnerova 16, 841 05 Bratislava, IČO: 35 721 260, zastúpenému Ing. Mgr. Vladimírom Hudecom, Fialková 21A, 900 44 Tomášov, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 32Cb/12/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1Cob/145/2017-445 zo dňa 24. mája 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1Cob/145/2017-445 zo dňa 24. mája 2018 z r u š u j e a v r a c i a mu vec na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej tiež „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom č. k. 32Cb/12/2013-361 zo 16. februára 2017 (druhým v poradí) zamietol žalobu a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku č.: Rsp V - 156/2011 z 22. novembra 2012, vydaného Rozhodcovským súdom Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory v Bratislave (ďalej aj „rozhodcovský súd“ alebo „RS SOPK“), ktorým zaviazal žalobcu (v rozhodcovskom konaní žalovaného) zaplatiť žalovanému (v rozhodcovskom konaní žalobcovi) sumu 524.083,42 eur s príslušenstvom. Zrušenie rozhodcovského rozsudku navrhol z dôvodov podľa ust. § 40 ods. 1 písm. c), g) a h) zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení platnom a účinnom v čase podania žaloby (ďalej aj

„zákon č. 244/2002 Z. z.“ alebo „ZRK“).

2. V návrhu na zrušenie rozhodcovského rozsudku žalobca poukázal na porušenie rovnosti účastníkov konania a práva na spravodlivý proces, ktoré videl v arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti rozhodcovského rozsudku. Rozhodcovský súd sa podľa žalobcu nevysporiadal s jeho pre rozhodnutie podstatnými námietkami. Namietal, že rozhodcovský rozsudok bol vyhotovený 22. novembra 2012, pred doručením záverečných rečí účastníkov, a teda nezohľadnil fakty a tvrdenia, ktoré žalobca uviedol v záverečnej reči.

Namietal, že rozhodcovský rozsudok bol vyhotovený skôr, ako mohol rozhodcovský súd vyhodnotiť všetky dôkazy. Žalobca žiadal súd, aby posúdil aj otázku platnosti rozhodcovskej zmluvy, pasívnej legitimácie a aby odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku.

3. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku skonštatoval, že v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku nejde o preskúvanie vecnej správnosti rozhodcovského rozsudku (t.j. o zisťovanie správnosti skutkových zistení a právneho posúdenia), ale súd skúma, či bolo rozhodcovské konanie postihnuté závažnou procesnou vadou.

Poukázal na závery Krajského súdu v Bratislave v uznesení č. k. 1Cob/4/2014-207

z 27. novembra 2014, podľa ktorých za pasívne legitimovaného v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku považoval žalovaného a rozhodcovskú doložku posúdil ako platnú.

4. K námietke porušenia rovnosti účastníkov rozhodcovského konania súd prvej inštancie na základe preskúmania rozhodcovského spisu dospel k záveru, že obom stranám bola v rozhodcovskom konaní poskytnutá riadne a v dostatočnom rozsahu rovnaká možnosť uplatnenia procesných práv, dostatočná možnosť uplatnenia svojich tvrdení, námietok, dôkazov ako i možnosť vyjadrovať sa k dôkazom, skutočnostiam a tvrdeniam druhej strany

a po formálnej stránke boli dodržané príslušné procesné postupy. Zo samotného rozhodnutia rozhodcovského súdu vyplýva, že sa záverečnými rečami zaoberal, posúdil ich a až následne rozhodoval. Záverečné reči účastníkov konania boli rozhodcovskému súdu doručené

29. novembra 2012 a rozhodcovský rozsudok bol rozhodcami/senátom rozhodcovského súdu prijatý až 14. decembra 2012, čo vyplýva aj z úradného záznamu Krajského súdu v Bratislave z 26. novembra 2014 o otvorení obálky so zápisnicou o porade o hlasovaní k rozhodcovskému rozsudku. Rozhodcovský súd dostatočne vyhodnotil ním zistený skutkový stav na to,

aby vecne rozhodol, a to bez potreby doručovania písomných záverečných rečí účastníkom konania. Ani záverečná reč žalobcu nebola doručená žalovanému a nie je možné konštatovať porušenie rovnosti účastníkov konania.

5. Súd prvej inštancie uviedol, že pokiaľ žalobca porušenie rovnosti účastníkov rozhodcovského konania argumentoval tvrdeným antedatovaním zadávacích listov,

tak rozhodcovský súd sa vysporiadal dostatočne aj s týmito tvrdeniami, keď za rozhodujúce považoval to, že žalovaný predložil zadávacie listy podpísané oprávnenou osobou uvedenou v zmluve o dielo (čl. 4 bod 4.3 zmluvy), pričom žalobca k tvrdeniu o pozmeňovaní predložených zadávacích listov a o ich antedatovaní nepredložil žiaden relevantný dôkaz. Pokiaľ rozhodcovský súd konštatoval, že zadávacie listy boli podpísané oprávnenými osobami, tak je možné dovodiť, že ich považoval za platné, a to aj v kontexte s podanou námietkou žalobcu o ich relatívnej neplatnosti. Vykonané práce vyplývajú z predložených preberacích protokolov jednotlivých častí stavby, ako aj zo skutočnosti, že celé dielo bolo skolaudované. Faktúry za vykonané práce vystavené žalovaným žalobca nerozporoval.

Súd prvej inštancie mal za to, že sa rozhodcovský súd dostatočne vysporiadal aj s týmito námietkami žalobcu a nie je možné konštatovať porušenie rovnosti účastníkov konania.

K námietke podľa § 40 ods. 1 písm. h) ZRK okresný súd uviedol, že neboli dané dôvody,

pre ktoré možno žiadať o obnovu konania podľa osobitného zákona. Aj keď sa žalobca návrhom zo dňa 16. januára 2013 domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku aj z tohto dôvodu, avšak v nasledujúcich písomných vyjadreniach ako aj na uskutočnených pojednávaniach tento zrušovaci dôvod už neuvádzal.

O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“) v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

6. Na základe odvolania žalobcu Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 1Cob/145/2017-455 z 24. mája 2018 potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 32Cb/12/2013-361 zo 16. februára 2017 a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, preto ho potvrdil podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP.

7. Odvolací súd uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie o nedôvodnosti žaloby, ktorý správne skonštatoval, že v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku nejde o preskúmanie jeho vecnej správnosti (t.j. o zisťovanie správnosti skutkových zistení a právneho posúdenia), ale súd skúma, či bolo rozhodcovské konanie postihnuté závažnou procesnou vadou. Otázka pasívnej legitímácie žalovaného

a otázka platnosti rozhodcovskej zmluvy bola riešená aj predchádzajúcim (zrušujúcim) rozhodnutím odvolacieho súdu v uznesení č. k. 1Cob/4/2014-207 z 27. novembra 2014.

Za správne považoval, že súd prvej inštancie sa v ďalšom konaní zaoberal ostatnými dôvodmi uvedenými v žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku, a to porušením zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania ako aj tým, či v konaní boli dôvody, pre ktoré možno žiadať o obnovu konania [§ 40 ods. 1 písm. g) a písm. h) ZRK. Odvolací súd zdôraznil,

že právna úprava umožňuje požiadať príslušný všeobecný súd o zrušenie rozhodcovského rozsudku len z formálnych dôvodov vymedzených v zákone o rozhodcovskom konaní

a nie pre porušenie hmotnoprávnych predpisov, a teda napadnúť aj vecnú nesprávnosť rozhodcovského rozsudku.

8. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie považoval za rozhodujúce, že obom stranám bola v rozhodcovskom konaní poskytnutá riadne a v dostatočnom rozsahu rovnaká možnosť uplatnenia ich procesných práv, dostatočná možnosť uplatnenia ich tvrdení, námietok, dôkazov ako i možnosť vyjadrovať sa k dôkazom, skutočnostiam a tvrdeniam druhej strany a po formálnej stránke boli dodržané príslušné procesné postupy.

Rokovací poriadok rozhodcovského súdu neobsahuje žiadne konkrétne ustanovenie,

a to ani v § 5 tohto rokovacieho poriadku, o povinnosti doručovať záverečné reči stranám. K právu účastníka vyjadriť sa k dokazovaniu a jeho hodnoteniu, k právu na záverečnú reč a ich rozdielu, odvolací súd poukázal na závery v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ECLI:SK:NSSR:2022:1113201443.1 z 28. októbra 2010, sp. zn. 2Cdo/154/2009.

9. K námietke voči úradnému záznamu odvolacieho súdu tento uviedol,

že ide o obvyklý právny úkon súdnej praxe, pričom Krajský súd v Bratislave vykonal úradný záznam po tom ako pristúpil k otvoreniu obálky so zápisnicou o hlasovaní rozhodcovského súdu, z ktorej vyplynulo, že rozhodcovský rozsudok bol rozhodcami/senátom rozhodcovského súdu prijatý až 14. decembra 2012, teda až po doručení záverečných rečí rozhodcovskému súdu 29. novembra 2012. Všetky námietky v súvislosti s predmetným úradným záznamom vyhodnotil odvolací súd ako irelevantné.

10. Ohľadom odvolacej námietky súvisiacej s dôvodom podania návrhu na zrušenie rozhodcovského rozsudku, či sú dané dôvody, pre ktoré možno žiadať o obnovu konania podľa osobitného predpisu, odvolací súd zdôraznil, že nie je možné požiadať súd o zrušenie rozhodcovského rozsudku pre porušenie hmotnoprávnych predpisov, a teda napadnúť

aj vecnú nesprávnosť rozhodcovského rozsudku. V prípade obnovy konania ide o mimoriadny opravný prostriedok, kedy ten, kto navrhuje obnovu konania, nemal žiadny podiel na tom,

že sa v pôvodnom konaní nemohli predložiť, použiť skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy. Žalobca žiadne takéto relevantné skutočnosti vo svojom návrhu neuviedol. Tiež je pravdou, že v priebehu prvoinštančného konania žalobca tento zrušovacia dôvod v ďalšom

už neuvádzal. S týmto záverom súdu prvej inštancie sa stotožnil aj odvolací súd.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP

a § 262 ods. 1 CSP.

11. Rozsudok odvolacieho súdu v zákonnej lehote na podanie dovolania (§ 427 ods. 1 CSP) napadol dovolaním žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) a domáhal sa rozhodnutia, ktorým dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší a vec vráti okresnému súdu na ďalšie konanie, eventuálne, ktorým dovolací súd zmení rozsudok odvolacieho súdu č. k. 1Cob/145/2017-445 z 24. mája 2018 tak, že rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo 16. februára 2017, č. k. 32Cb/12/2013-361 sa mení tak, že sa zrušuje rozhodcovský rozsudok Rozhodcovského súdu Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory v Bratislave z 22. novembra 2012, č. Rsp V-156/2011. Zároveň dovolateľ žiadal náhradu trov konania ním vynaložených na súde prvej inštancie, odvolacieho konania a dovolacieho konania, vrátane trov právneho zastúpenia.

K vymedzeniu dôvodov dovolania.

12. Dovolateľ vymedzil dôvody dovolania kumulatívne, a to tak podľa ust. § 420 písm. f) CSP, ako aj podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Uviedol, že vadu podľa ust. § 420 písm. f) CSP vidí v tom, že odvolací súd ako ani súd prvej inštancie nevykonali kľúčový dôkaz v súlade s CSP, t.j. na pojednávaní, s možnosťou strán sa k nemu vyjadriť. Podľa neho išlo o nesprávny procesný postup, ktorým mu bolo znemožnené, aby ako žalobca uskutočňoval svoje základné procesné právo vyjadriť sa k rozhodujúcemu dôkazu.

Nakoľko podľa dovolateľa išlo o rozhodujúci dôkaz a keďže odvolací súd nezabezpečil nápravu tohto stavu ani po odvolaní žalobcu, v ktorom túto skutočnosť namietal, došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Podľa dovolateľa jednou z rozhodujúcich otázok v konaní pred súdmi nižšej inštancie bol dátum prijatia a vydania rozhodcovského rozsudku. Ak rozhodcovský súd vyzval strany na predloženie záverečných prednesov, hoci rozsudok už existoval, išlo by o procesnú vadu, preto bolo podľa dovolateľa kľúčové skutkovo ustáliť, či dátum na rozhodcovskom rozsudku predstavuje skutočný dátum vydania alebo ide o chybu v písaní. Skonštatoval, že súdy vychádzali z úradného záznamu krajského súdu o otvorení obálky so zápisnicou o porade a hlasovaní RS SOPK, ktorú však žalobca nevidel a nemal možnosť sa k nej vyjadriť. Uvedené namietal aj v odvolaní, na čo odvolací súd nesprávne pristúpil k analogickému použitiu ust. § 54 ods. 4 vyhlášky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, Špecializovaný trestný súd a vojenské súdy v znení neskorších predpisov (ďalej aj „vyhl. č. 543/2005 Z. z.“), pričom tento procesný postup podľa dovolateľa mu znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva a zakladá porušenie práva na spravodlivý proces.

13. Dovolateľ považuje zápisnicu o hlasovaní RS SOPK za dôkaz, od ktorého záviselo rozhodnutie v spore, mal (má) preto záujem a zároveň procesné právo sa k tomuto dôkazu vyjadriť. Uviedol, že dotknutá zápisnica RS SOPK bola zrejme datovaná 14. decembra 2012 a rozhodcovský rozsudok bol datovaný 22. novembra 2012, pričom práve rozdiel medzi týmito dátumami bol pre spor rozhodujúci. Dovolaním namietané (ne)vykonanie dôkazu predstavuje porušenie základných procesných práv žalobcu. Podľa neho zápisnicu o hlasovaní rozhodcovského súdu nemožno bez ďalšieho identifikovať so zápisnicou o hlasovaní súdu, ide o diametrálne odlišné inštitúty. Na rozdiel od zápisnice o hlasovaní v súdnom konaní

[§ 44 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov

(ďalej aj „OSP“) v znení účinnom v relevantnom čase], ktorá nesmie byť sprístupnená účastníkom konaní, účelom inštitútu zápisnice o hlasovaní v rozhodcovskom konaní je právna istota účastníkov. Analogické použite ust. § 54 ods. 4 vyhl. č. 543/2005 Z. z. je neprípustné

aj z dôvodu, že nejde o analogickú situáciu. Uvedené ustanovenie upravuje oboznamovanie sa so zápisnicou o hlasovaní pri rozhodovaní o opravnom prostriedku, čo žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ZRK nie je. Preto podľa dovolateľa utajenie zápisnice o hlasovaní rozhodcovského súdu nemožno pripodobniť k utajeniu zápisnice o hlasovaní súdu podľa § 44 OSP.

14. K namietanej vade podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľ uviedol 4 otázky:

a) „Je daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku, ak sa rozhodcovský súd v odôvodnení

rozhodcovského rozsudku nevysporiadal s kľúčovými námietkami jedného z účastníkov?

b) Je daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku, v ktorom sa rozhodcovský súd nevysporiadal s námietkou jedného z účastníkov, že kľúčový dôkaz je antedatovaný?

c) Je daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku, ak rozhodcovský súd síce účastníkom formálne poskytol možnosť doručiť záverečný písomný prednes, rozhodcovský súd ho však v rozhodcovskom rozsudku nebral do úvahy a nevysporiadal sa s jeho obsahom?

d) Je daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku, ak rozhodcovský súd stranám nedoručoval záverečné písomné prednesy, a tým im odoprel možnosť oboznámiť sa s obsahom záverečného písomného prednesu druhej strany, a procesne na neho akokoľvek reagovať, ak tieto prednesy obsahovali ucelenú skutkovú a právnu argumentáciu?"

15. Dovolateľ má za to, že v rozsahu týchto právnych otázok (ďalej aj „otázky a/ až d/“) napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci súdmi nižšej inštancie. Namieta nepreskúmateľnosť odôvodnenia rozhodcovského rozsudku, že rozhodcovský súd sa s námietkami žalobcu nezaoberal, a teda nevysporiadal.

16. Dovolateľ otázku a/ považoval za takú, ktorá nebola doposiaľ v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená. Uviedol, že dôvodom na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa ust. § 40 ods. 1 písm. g) ZRK (v znení do 31. decembra 2014) bolo porušenie zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania, a podľa jeho názoru za také porušenie

je potrebné považovať aj nepreskúmateľnosť rozhodnutia rozhodcovského súdu.

Ak zákon vyžaduje pre rozhodnutie odôvodnenie, nemôže ísť len o formálnu povinnosť uviesť akékoľvek odôvodnenie, ale také, ktoré spĺňa kritérium preskúmateľnosti.

Dovolateľ absenciu, resp. nepreskúmateľnosť odôvodnenia rozhodcovského rozsudku považuje za porušenie rovnosti účastníkov v tom zmysle, že ak rozhodcovský súd vysvetlí

len úspešnej strane, prečo bola úspešná, ale neúspešnej strane nevysvetlí, na základe čoho bola neúspešná, resp. prečo jej argumenty neboli vyhodnotené ako relevantné,

tak ide o porušenie rovnosti účastníkov. K zrušiteľnosti rozhodcovského rozsudku pre jeho nepreskúmateľnosť poukázal na komentár k zákonu o rozhodcovskom konaní, rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (bližšie dovolateľom nešpecifikované)

a aj na zahraničnú literatúru a judikatúru. Podľa dovolateľa súdy nižšej inštancie nevenovali pozornosť nepreskúmateľnosti rozhodcovského rozsudku z hľadiska neposkytnutia odpovede na jednu z rozhodujúcich námietok žalobcu, len zhodne skonštatovali, že v konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku nejde o preskúmavanie vecnej správnosti rozhodcovského rozsudku. Domáhal sa pritom prieskumu procesnej vady rozhodcovského rozsudku spočívajúcej v nepreskúmateľnom odôvodnení, v ktorom sa rozhodcovský súd nevysporiadal s kľúčovými námietkami žalobcu.

17. K otázke b/ dovolateľ skonštatoval, že rozhodcovský súd nemôže arbitrárne rozhodnúť na základe dôkazov, pri ktorých je vážne podozrenie, že boli antedatované a s touto skutočnosťou sa vôbec nevysporiadať. Nakoľko bola táto námietka v rozhodcovskom konaní vznesená, bolo povinnosťou RS SOPK sa s ňou vysporiadať

a keďže rozhodcovský súd tak v odôvodnení rozhodcovského rozsudku nevykonal,

je zaťažený procesnou vadou a je daný dôvod na jeho zrušenie. Ďalej dovolateľ namieta efektívne odopretie práva na záverečnú reč, ktoré odôvodnil obdobne ako v odvolaní tým,

že RS SOPK v rozsudku nereflektoval na obsah záverečnej reči, keďže je pravdepodobné,

že rozhodcovský rozsudok bol prijatý predtým, než žalobca svoju záverečnú reč predložil. Táto skutočnosť je sporná, keďže jediný dôkaz bol v konaní pred súdmi nižšej inštancie vykonaný nezákonným spôsobom a bez jeho možnosti vyjadriť sa k tomuto dôkazu, čo podľa dovolateľa zakladá dovolací dôvod podľa ust. § 420 písm. f) CSP.

18. K otázke c/ dovolateľ uviedol, že podľa rozhodovacej praxe majú strany v súdnom konaní právo na záverečnú reč a odopretie tohto práva predstavuje zásah do základného práva na spravodlivý súdny proces. Právo na záverečnú reč nemožno naplniť tým, že formálne bude účastníkovi umožnené záverečnú reč predložiť, avšak v skutočnosti bude toto právo iluzórne, pretože rozhodcovský súd buď

prijal rozhodcovský rozsudok ešte pred doručením záverečnej reči alebo záverečnú reč vôbec nebral do úvahy a v odôvodnení rozhodcovského rozsudku

sa nevysporiadal ani len s podstatnou námietkou vznesenou v záverečnej reči. Dovolateľ ďalej namietal procesnú vadu spočívajúcu v nedoručení záverečných písomných prednesov stranám, a tým im RS SOPK nedal možnosť oboznámiť sa s ich obsahom, príp. v reakcii na ne ešte vyvinúť akúkoľvek procesnú aktivitu. Uviedol, že záverečné písomné prednesy tvorili ucelenú skutkovú a právnu argumentáciu, čo žalobca namietal ako jeden z dôvodov na zrušenie rozhodcovského rozsudku na súdoch nižšej inštancie.

19. K otázke d/ dovolateľ konštatoval, že dovolací súd opakovane riešil otázku doručovania súdnych podaní sporových strán na účely oboznámenia sa druhej sporovej strany s ich obsahom a prípadnej možnosti vyjadriť sa k nim, avšak v kontexte rozhodcovského konania a výkladu dôvodov na zrušenie rozhodcovského rozsudku táto otázka ešte vyriešená nebola.

20. Podporne poukázal na ust. § 26 ZRK s tým, že RS SOPK v odôvodnení rozsudku uviedol, že vychádzal aj zo záverečných písomných prednesov, s ich obsahom ale účastníkov rozhodcovského konania neoboznámil. Namietal, že s poukazom na ust. § 2 Rokovacieho poriadku RS SOPK musia byť všetky písomnosti týkajúce sa rozhodcovského konania predkladané v takom počte, aby mal každý z účastníkov, všetci členovia senátu RS SOPK, ako aj sekretariát súdu, po jednom vyhotovení. Ak samotný rokovací poriadok počíta s tým, že písomnosti predkladané jedným účastníkom sú určené do pozornosti aj druhému účastníkovi rozhodcovského konania, tak rozhodcovský súd má zabezpečiť doručovanie podľa § 5 ods. 3 alebo 4 Rokovacieho poriadku.

21. Dovolateľ poukázal na § 40 ods. 1 písm. g) ZRK (v znení účinnom do 31. decembra 2014), podľa ktorého bolo dôvodom na zrušenie rozhodcovského rozsudku porušenie zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania. Išlo o procesné vady rozhodcovského konania, medzi ktoré možno podľa dovolateľa zaradiť aj opomenutie rozhodcovského súdu doručovať dôležité podania účastníkov, vrátane záverečných písomných prednesov.

Nedoručenie záverečných rečí stranám je podľa dovolateľa dôvodom na zrušenie rozhodcovského rozsudku. Názor odvolacieho súdu, že pri záverečných rečiach ide o akési zhrnutie návrhov strán smerujúcich výlučne voči rozhodcovskému súdu pred jeho rozhodnutím v otázke, z akých záverov by mal rozhodcovský súd vychádzať a ako by mal vec po právnej stránke posúdiť, považuje dovolateľ za nesprávny ako aj procesne a ústavne nekonformný.

22. Na záver dovolateľ uviedol, že súdy nižšej inštancie nesprávne vyhodnotili právnu otázku, či je daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku, pretože RS SOPK opomenul stranám doručovať záverečné písomné prednesy obsahujúce ucelenú skutkovú a právnu argumentáciu. Takýto procesný postup RS SOPK podľa dovolateľa zakladá závažnú procesnú vadu, ktorá odôvodňuje zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ide teda o otázku, od ktorej záviselo napadnuté rozhodnutie, a ktorá, ak by bola zodpovedaná správne, mala viesť k zrušeniu rozhodcovského rozsudku.

23. K dovolaniu sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý tvrdenie žalobcu, že boli porušené jeho práva tým, že sa súd nezoberal záverečnými rečami a tiež tým, že sa nemohol vyjadriť k dôkazu a jeho vykonaniu, považoval za nepravdivé, neopodstatnené, a teda nedôvodné. K nepreskúmateľnosti rozhodcovského rozsudku, porušeniu zásady rovnosti a poškodeniu práv žalobcu uviedol, že tieto žalobcove tvrdenia sú nepodložené a nedôvodné.

Navrhol, aby dovolací súd dovolanie odmietol.

24. K doručenému vyjadreniu žalovaného podal žalobca repliku, v ktorej, v polemike so stanoviskom žalovaného, v podstate zopakoval a zhrnul svoju argumentáciu už obsiahnutú v podanom dovolaní.

K prvému rozhodnutiu o dovolaní, sp. zn. 5Obdo/98/2020.

25. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) o dovolaní žalobcu rozhodol uznesením z 29. januára 2020, sp. zn. 5Obdo/98/2018 tak, že ho odmietol so záverom, že ani jedna zo žalobcom formulovaných otázok nespĺňa kritériá prípustnosti dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP a tiež z dôvodu absencie dôvodov prípustnosti a tým aj dôvodnosti dovolania podľa ust. § 420 písm. f) CSP.

26. Žalobca podal voči tomuto rozhodnutiu dovolacieho súdu v celom rozsahu, ako aj proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1Cob/145/2017 z 24. mája 2020, ústavnú sťažnosť, o ktorej Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj ústavný súd“) svojím nálezom zo dňa 14. októbra 2021, č. k. III. ÚS 117/2021-79 (ďalej tiež „III. ÚS 117/2021“ alebo „Nález“), rozhodol tak, že 1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5Obdo/98/2021 z 29. januára 2020 bolo porušené základné právo dovolateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, 2. predmetné uznesenie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, 3. najvyšší súd zaviazal povinnosťou nahradiť dovolateľovi trovy konania v určenej výške a 4. vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovel.

27. Ústavný súd na vysvetlenie dôvodov svojho rozhodnutia v odôvodnení nálezu uviedol, že podstata námietok v ústavnej sťažnosti spočívala v tom, či aplikácia noriem zákonného práva [§ 40 ods. 1 písm. g) ZRK] týkajúcich sa rozsahu prieskumu rozhodcovského rozsudku všeobecnými súdmi bola nesprávna v takej intenzite, že uvedené malo za následok porušenie základného práva na spravodlivý súdny proces. Z obsahu ústavnej sťažnosti identifikoval dve podstatné námietky: (i) námietka o spôsobe vykonania dôkazu súdmi (zápisnica o hlasovaní rozhodcovského súdu) a (ii) námietka kvality odôvodnenia rozhodcovského rozsudku, a to najmä v súvislosti s tým, či sa rozhodcovský súd dostatočne vysporiadal s námietkami sťažovateľa (tu dovolateľa) a či rozsah prieskumu, ktorý vykonali súdy vo vzťahu k rozhodcovskému rozsudku, bol ústavne konformný.

28. Vo vzťahu k prvej námietke (i), týkajúcej sa spôsobu vykonania zápisnice o hlasovaní rozhodcovského súdu, z ktorej vyplýva aj dátum skutočného vydania rozhodcovského rozsudku, a tiež k s tým súvisiacemu následnému zohľadneniu záverečného vyjadrenia sťažovateľa (tu dovolateľa) v rozhodcovskom rozsudku, ústavný súd konštatoval, že nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľa vyjadriť sa ku všetkým dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústava“).

29. Vo vzťahu k druhej námietke (ii), týkajúcej sa kvality odôvodnenia rozhodcovského rozsudku, ústavný súd poukázal na ustanovenie § 40 ods. 1 písm. g) ZRK, ako právnu normu s najširšou hypotézou v rámci procesného prieskumu, podľa ktorého dôvodom na zrušenie rozhodcovského rozsudku je porušenie zásady rovnosti účastníkov konania.

Uviedol, že otázkou výkladu tohto ustanovenia je, či pod zásadu rovnosti účastníkov rozhodcovského konania je potrebné subsumovať aj požiadavku na riadne odôvodnenie rozhodcovského rozsudku. Podľa ústavného súdu rozhodcovské súdy síce nie sú orgány verejnej moci, keďže na základe rozhodcovskej doložky sa strany sporu dohodli, že spor budú rozhodovať iné osoby než súdy, avšak sú subjektom disponujúcim oprávnením rozhodnúť spor, a preto treba zväžiť, či sa na ne vzťahujú zásady spravodlivého súdneho procesu vyplývajúce z ústavy a dohovoru, ktoré okrem iného požadujú, aby sa všeobecné súdy vyhli arbitrárnemu alebo zjavne nepreskúmateľnému rozhodnutiu.

30. Ústavný súd uviedol, že dovolanie bolo (najvyšším súdom) odmietnuté z dôvodu, že sťažovateľ (dovolaťel) nepreukázal, že by ním nastolená otázka týkajúca sa nepreskúmateľnosti rozhodcovského rozsudku podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP bola pre rozhodnutie súdov nižšej inštancie kľúčová, pretože cez námietky nepreskúmateľnosti ide sťažovateľovi aj o skutkovú a vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku. Ďalej ústavný súd výslovne konštatoval, že: „Hoci možno súhlasiť s tým, že stranám v spore ide vždy o ich subjektívne vnímanú či už skutkovú alebo vecnú správnosť rozhodnutia, treba uviesť,

že sťažovateľka formulovala dovolaciu právnu otázku tak, či je daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku, ak sa rozhodcovský súd v odôvodnení rozhodcovského rozsudku nevysporiadal s kľúčovými námietkami jedného z účastníkov. Z formulácie tejto otázky je zrejmé, že nadväzuje na to, že krajský súd sa v odôvodnení rozsudku vôbec nezaoberal otázkou, či absencia riadneho odôvodnenia rozhodcovského rozsudku zakladá dôvod na jeho zrušenie podľa § 40 ods. 1 písm. g) zákona o rozhodcovskom konaní. Preto nemožno súhlasiť s tým, že by takto nastolená otázka nebola pre rozhodnutie či už okresného alebo krajského súdu rozhodná, keďže predmetom ich právneho, nie skutkového posúdenia bola otázka, ako vykladať všeobecnú zásadu rovnosti účastníkov rozhodcovského konania tak, ako je obsiahnutá v § 40 ods. 1 písm. g) zákona o rozhodcovskom konaní. Právnou otázkou teda bolo, či súčasťou zásady rovnosti je i všeobecná požiadavka na riadne, hoc aj z pohľadu všeobecného súdu nesprávne, odôvodnenie rozhodcovského rozsudku“. Z uvedeného ústavný súd uzavrel, že najvyšší súd v namietanom rozhodnutí nesprávne posúdil dovolateľom nastolenú právnu otázku, a to... „aj z pohľadu všeobecného významnú právnu otázku odôvodňovania rozhodnutí rozhodcovským súdom“ (III. ÚS 117/2021, ods. 20, 21).

31. Podľa ústavného súdu v tomto konaní sa najvyšší súd bude musieť vysporiadať s právnou otázkou, ktorá je rozhodujúca pre právne posúdenie krajského súdu a ktorá spočíva v tom, či pod porušením zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania podľa § 40 ods. 1 písm. g) zákona o rozhodcovskom konaní účinného do 31. decembra 2014 treba rozumieť aj také odôvodnenie rozhodcovského rozsudku, ktoré sa či už vôbec alebo nedostatočne zaoberalo skutkovými a právnymi námietkami účastníka rozhodcovského konania.

32. Podľa ust. § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky, ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

K ďalšiemu konaniu o dovolaní sp. zn. 5Obdo/52/2021

33. Dovolať následne podal písomné vyjadrenie „k nálezu ústavného súdu a k novému dovolaciemu konaniu“. Uvedol, že mu ide o stručné zhrnutie a doplnenie toho, ako sa už rozsiahlo vyjadroval v časti D.1 svojho dovolania. Toto vyjadrenie dovolateľa bolo nepochybne podané po uplynutí lehoty na podanie dovolania, preto nebolo doručované protistrane s tým, že dovolací súd na jeho vecný obsah ani nemohol prihliadať, keďže podľa samotného dovolateľa obsahovalo zhrňujúcu právnu argumentáciu, ktorá sa však časovo viazala na rozhodnutia viacerých európskych súdov, resp. na výstupy z odbornej diskusie konkrétneho právnického podujatia z r. 2021, ktoré v pôvodnom dovolaní uvedené neboli. Tento postup dovolacieho súdu vyplýva z ust. § 434 CSP, podľa ktorého dovolacie dôvody možno meniť alebo dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. Dovolací súd len dodáva, že zrušením jeho prvého rozhodnutia o dovolaní nálezom ústavného súdu a vrátením veci na ďalšie konanie, sa dovolacie konanie vrátilo do štádia pred rozhodnutím najvyššieho súdu, a to so zachovaním všetkých pôvodných podmienok dovolacieho konania a lehôt, vrátane rozsahu a dôvodov dovolania tak, ako boli dovolateľom formulované v dovolaní pôvodne posudzovanom v konaní pod sp. zn. 5Obdo/98/2018. Po uplynutí lehoty na podanie dovolania, upravenej v ust. § 427 ods. 1 CSP, dovolacie dôvody rozširovať, meniť či dopĺňať, a teda ani argumentačne ďalej precizovať, nemožno.

34. Najvyšší súd Slovenskej republiky, po vrátení veci ústavným súdom na ďalšie konanie, ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal včas žalobca, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený v súlade s ust. § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP veta pred bodkočiarkou), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu

nie je v časti tvrdených vád v zmysle § 420 písm. f) CSP prípustné. Avšak vo zvyšnej časti, súc viazaný právnym názorom ústavného súdu, vysloveným v jeho náleze (III. ÚS 117/2021) vydanom v predmetnej veci (§ 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z.), dospel najvyšší súd k záveru o prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP a následne o jeho dôvodnosti, a preto napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP).

K prípustnosti dovolania.

35. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

36. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania, patrí do výlučnej právomoci odvolacieho súdu.

37. Dovolaateľ podal dovolanie z dôvodov podľa ust. § 420 písm. f) CSP a súčasne z dôvodov podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Je potrebné uviesť, že ust. § 420 zakladá samostatne prípustnosť dovolania a rovnako samostatne zakladá prípustnosť dovolania aj § 421 CSP. Zákon medzi nimi neupravuje žiadnu súvislosť, a to ani podmieňujúcu, ani vylučujúcu (uznesenie ústavného súdu zo dňa 25. apríla 2018, č. k. PLz. ÚS 1/2018-22).

38. Podľa ust. § 447 písm. c) CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

K prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP.

39. Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

40. Citované ustanovenie § 420 CSP upravuje tzv. vady zmätočnosti a je nevyhnutné, aby dovolaateľ v dovolaní jednoznačne uviedol, ktorou z vád zmätočnosti uvedenou pod písm. a) až f) je podľa jeho názoru rozhodnutie odvolacieho súdu, resp. konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, poznačené a zároveň je jeho (procesnou) povinnosťou podľa ust. 431 ods. 2 CSP uviesť, v čom konkrétne táto vada spočíva.

41. V danom prípade žalobca v dovolaní namietol vadu zakotvenú v ust. § 420 písm. f) CSP, spočívajúcu v nesprávnom procesnom postupe súdu, ktorá mala dovolaateľovi znemožniť, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa ust. § 420 písm. f) CSP je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane realizovať jej patriace procesné práva a zároveň 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

42. Pod pojmom nesprávny procesný postup je potrebné rozumieť taký postup súdu, ktorý je v rozpore so zákonom. Aby bola daná prípustnosť dovolania, musí súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožniť strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, ktoré jej priznáva zákon. Medzi tieto procesné práva patria v zmysle judikatúry najvyššieho súdu napr.: právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom, právo nazerať do spisu a robiť si z neho výpisky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo strany konať pred súdom vo svojom materinskom jazyku, alebo v jazyku, ktorému rozumie, právo na to, aby bol strane rozsudok doručený do vlastných rúk. Naopak medzi tieto práva nepatrí právo strany sporu na to, aby súd akceptoval jej procesné návrhy, aby súd rozhodol v súlade s predstavami strany sporu, alebo aby súd odôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu. Pre prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP musí intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces.

43. K uvedenej vade malo dôjsť nesprávnym procesným postupom, ktorý predchádzal napadnutému rozsudku odvolacieho súdu potvrdzujúceho rozsudok súdu prvej inštancie, keď súd prvej inštancie ani odvolací súd nevykonali podľa dovolateľa kľúčový dôkaz v súlade s Civilným sporovým poriadkom, t. j. na pojednávaní, s možnosťou strán sa k nemu vyjadriť. Za taký dôkaz dovolateľ považoval zápisnicu o hlasovaní senátu rozhodcovského súdu vo vzťahu k spornému dátumu hlasovania (14. decembra 2012) a teda aj vydania písomného rozhodcovského rozsudku, ktorého vyhotovenie uvádza dátum 22. novembra 2012.

44. Dovolateľ vo vzťahu k vytknutému procesnému postupu pri dokazovaní za nepostačujúci považoval úradný záznam Krajského súdu v Bratislave z 26. novembra 2014, č. k. 1Cob/4/2014-202, ktorý v predchádzajúcom odvolacom konaní (výsledkom ktorého bolo rozhodnutie o zrušení v poradí prvého rozsudku súdu prvej inštancie), konštatoval za prítomnosti všetkých členov odvolacieho senátu otvorenie obálky „so zápisnicou o porade o hlasovaní k Rozhodcovskému rozsudku Rozhodcovského súdu Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory z rozhodcovského spisu RspV-156/2011“. Z predmetnej zápisnice o porade a hlasovaní bolo krajským súdom v úradnom zázname konštatované, že rozhodcovský rozsudok „bol prijatý uvedeným senátom dňa 14.12.2012“. Úradný záznam podpísali všetci členovia odvolacieho senátu.

45. Zo spisu vyplýva, že súd prvej inštancie pred vydaním v poradí druhého rozsudku č. k. 32Cb/12/2013-361 zo 16. februára 2017 vykonal dokazovanie na pojednávaní 24. januára 2017, na ktorom v prítomnosti oboch sporových strán vykonal dokazovanie aj „obsahom spisu na č.l. 1 až 349“. Súčasťou dokazovania pred súdom prvej inštancie tak nepochybne bol aj obsah úradného záznamu odvolacieho súdu z 26. novembra 2014. Po poučení podľa ustanovení § 182 CSP a § 154 CSP strany zhodne uviedli, že nemajú ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania a na záver nič neuviedli. Odvolací súd dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, vydal bez nariadenia pojednávania, pričom v zmysle ust. § 383 CSP vychádzal zo skutkového stavu, ako ho zistil súd prvej inštancie.

46. Z vyššie uvedeného vyplýva, že pokiaľ bola žalobcom spochybňovaná okolnosť dátumu vydania rozhodcovského rozsudku, pričom aj on sám v podanom dovolaní (bod 23.) uvádza, že v prípade dátumu 22. novembra 2012 mohlo ísť (len) o chybu v písaní vo vyhotovení rozhodcovského rozsudku, tak dokazovanie vykonané k tejto otázke súdom prvej inštancie obsahom úradného záznamu odvolacieho súdu z 26. novembra 2014 nebolo žalobcom na pojednávaní 24. januára 2017 namietané a až po ukončení dokazovania súdom prvej inštancie, v odvolaní proti prvoinštančnému rozsudku, žalobca vytýkal nevykonanie dokazovania priamo zápisnicou o hlasovaní rozhodcovského senátu. Žalobca však bol súdom prvej inštancie procesne poučený podľa ust. § 154 CSP o zákonnej koncentrácii konania.

Je dôvodné na tomto mieste pripomenúť, že aj keď konanie o žalobe žalobcu o zrušení tuzemského rozhodcovského rozsudku (ďalej len „rozhodcovského rozsudku“) začalo dôjdením žaloby Okresnému súdu Bratislava I dňa 16. januára 2013, t. j. za účinnosti OSP, tak dovolaním napadnutý rozsudok

odvolacieho súdu a ním potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie, boli vydané za účinnosti CSP, pričom bolo správne, ak súdy od 1. júla 2016 v prvoinštančnom a v nadväzujúcom odvolacom konaní procesne postupovali podľa ustanovení CSP. Vyplyva to z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, podľa ktorého

ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Súčasne platí, že právne účinky úkonov, ktoré nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované (§ 470 ods. 2 veta prvá CSP).

47. Zákonná koncentrácia civilného sporového konania je zakotvená v ust. § 154 CSP, podľa ktorého prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Uvedené znamená, že procesné úkony sporových strán, podliehajúce zákonnej koncentrácii, nespôsobujú ex lege procesnoprávne účinky a súd na ne neprihliada, ak sú uplatnené po vyhlásení uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Medzi prostriedky procesného útoku na strane žalobcu nepochybne patria aj návrhy na vykonanie dôkazov, čo vyplýva z dikcie ust. § 149 CSP.

48. Relevantné z hľadiska prípustnosti dovolania z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP je, že nevykonanie určitého dôkazu by mohlo mať za následok len neúplnosť skutkových zistení (vedúcu prípadne k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však procesnú vadu v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP (k tomu pozri R 37/1993 obdobne aplikovateľný aj od 1. júla 2016 pre konania podľa CSP).

49. Dovolací súd pre úplnosť k vyššie uvedenému dáva do pozornosti aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 28. októbra 2020, sp. zn. 7Cdo/205/2019 (publikované v ZSP 1/2021), podľa ktorého: „Aj keď má strana sporu procesné oprávnenie navrhovať dôkazy, súd nemusí vykonať každý ňou navrhnutý dôkaz, musí však v rozhodnutí vysvetliť, prečo ho nevykoná. Súd môže nevyhovieť návrhu strany na vykonanie dokazovania len z dôvodu, že navrhnutý dôkaz: a) sa týka skutočnosti, ktorá je bez relevantnej súvislosti s predmetným konaním, b) nie je spôsobilý overiť alebo vyvrátiť tvrdenú skutočnosť a c) je vzhľadom na nepochybné výsledky dokazovania vykonaného inými dôkazmi nadbytočný. Pokiaľ tieto dôvody nie sú dané, súd nevyhovením návrhu na vykonanie dokazovania koná spôsobom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP“.

50. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy SR a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov, resp. tohto, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktoré predkladá účastník konania (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1373). Najvyšší súd Slovenskej republiky a Ústavný súd Slovenskej republiky sa už viackrát vo svojich skorších rozhodnutiach vyjadrili, že z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (napr. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03 a napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/129/2018, 3Cdo/162/2018).

51. V danom prípade teda dovolateľ v podstate vytýka odvolaciemu súdu, že svoje rozhodnutie v skutkovej rovine oprel o výsledky dokazovania pred súdom prvej inštancie, ktorého súčasťou nebola

zápisnica o hlasovaní rozhodcovského súdu a s vykonaním tohto dôkazu na pojednávaní za účasti žalobcu. Tento dôkaz bol navrhnutý žalobcom na preukázanie dátumu vydania predmetného rozhodcovského rozsudku.

52. Pokiaľ išlo o odstránenie pochybností o dátume vydania rozsudku, primárne z hľadiska zistenia (ne)existencie chyby v písaní vo vyhotovení písomného rozhodcovského rozsudku, tak podľa názoru odvolacieho súdu (v druhom odvolacom konaní) postačoval úradný záznam tohto súdu zo dňa 26. novembra 2014 (v prvom odvolacom konaní)

a v ňom zachytené konštatovanie o dátume hlasovania rozhodcovského senátu

14. decembra 2012. Tento úradný záznam, verifikovaný podpismi všetkých členov odvolacieho senátu, bol súčasťou dokazovania pred súdom prvej inštancie.

Súčasťou dokazovania bol aj list rozhodcovského súdu zo dňa 24. novembra 2014, adresovaný Krajskému súdu v Bratislave - Predloženie originálu súdneho spisu

Rsp V - 156/2011, v ktorom generálny tajomník RS SOPK uvádza o. i. : „V spise založená strana obsahujúca zapečatenú obálku (doklad č. 230) obsahuje zápisnicu o porade a hlasovaní zo dňa 14.12.2012“. Za tohto stavu ďalšie spochybňovanie spôsobu zistenia skutočného dátumu vydania rozhodcovského rozsudku dovolateľom poukazovaním

na procesný postup pri dokazovaní, nie je z hľadiska dodržania procesných práv žalobcu opodstatnené. Dovolací súd poukazuje tiež na to, že žalobca mal možnosť nahliadnúť

tak do spisu rozhodcovského súdu ako aj do spisu súdu prvej inštancie, čo vo vzťahu k súdnemu spisu realizoval 20. marca 2013, 11. mája 2017 a 25. mája 2017 (č.l. 135, 410, 412 spisu).

53. Napokon dovolací súd uvádza, že je to súd, ktorý rozhodne, ktorý dôkaz vo veci vykoná a akým spôsobom. Nie je možné súhlasiť s dovolateľom ani v tom, že by súd prvej inštancie, či odvolací súd (v predchádzajúcom odvolacom konaní sp. zn. 1Cob/4/2014) prekročil svoju právomoc a vykonal dokazovanie k dátumu vydania rozhodcovského rozsudku nad rámec návrhov sporových strán. Ku dňu 26. novembra 2014 súd postupoval podľa úpravy OSP a z jeho ust. § 120 ods. 4 vyplýva možnosť súdu výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Pokiaľ ide o samotný úradný záznam zo dňa 26. novembra 2014, tak aj vo vzťahu k dátumu vydania rozhodcovského rozsudku ide len o opis, premietnutie totožných údajov zo zápisnice o hlasovaní do záznamu konajúceho súdu, avšak s verifikovaním tohto záznamu podpismi všetkých členov senátu. Takýto úradný záznam súdu potom vykazuje určité atribúty verejnej listiny. Podľa ustanovenia § 205 CSP listiny vydané orgánmi verejnej moci v medziach ich právomoci, ako aj listiny, ktoré sú osobitným predpisom vyhlásené za verejné, potvrdzujú pravdivosť toho, čo sa v nich dosvedčuje alebo potvrdzuje, ak nie je dokázaný opak.

54. Dovolateľ okrem trvania na dokazovaní priamo zápisnicou o hlasovaní rozhodcovského senátu však konkrétne nevysvetlil, prečo by konštatovanie obsahu zápisnice o hlasovaní RS SOPK zo dňa 14. decembra 2012, zachytené v úradnom zázname konajúceho všeobecného súdu, z procesného hľadiska nemalo mať kvalitu zákonného postupu

a z dôkazného hľadiska kvalitu správnosti, pravdivosti a vierohodnosti. Inak povedané, z dovolania nie je možné vyvodiť rozumný a logický dôvod opakovania dokazovania zápisnicou o hlasovaní rozhodcovského senátu o dátume vydania rozhodcovského rozsudku, ktorý už raz nahliadnutím do zápisnice o hlasovaní rozhodcovského súdu zistil a verifikoval odvolací súd svojím úradným záznamom. Podstatná pre uvedený procesný postup súdu bola existujúca pochybnosť o správnosti dátumu vydania rozhodcovského rozsudku, vyvolaná dôvodmi samotnej žaloby o jeho zrušenie, pričom aj žalobca pripúšťal, že mohlo primárne

ísť o chybu v písaní (či zrejmu nesprávnosť) pri vyhotovení rozhodcovského rozsudku.

O to viac bol namieste procesný postup odvolacieho súdu, ktorý v predchádzajúcom odvolacom konaní (bez pojednávania) nahliadnutím do zápisnice o hlasovaní rozhodcovského senátu overil údaj skutočného dátumu prijatia rozhodnutia RS SOPK hlasovaním v senáte dňa 14. decembra 2012 a aj toto zistenie viedlo k zrušeniu v poradi prvého rozsudku súdu prvej inštancie.

55. Pokiaľ ide o chyby v písaní a počítaní, ako aj iné zrejme nesprávnosti v písomnom vyhotovení

rozhodcovského rozsudku, podľa ust. § 36 ods. 1 vety prvej zák. č. 244/2002 Z. z. v znení do 31. decembra 2014 ich mohol opraviť rozhodcovský súd z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť účastníka rozhodcovského konania do 30 dní od jeho vydania.

To, že tak rozhodcovský súd ex offio nevykonal, resp. že o to nepožiadali účastníci rozhodcovského konania, nie je možné reparovať zrušením rozhodcovského rozsudku v súdnom konaní vyvolanom žalobou podľa § 40 a nasl. citovaného zákona.

56. Dovolateľ podstatnú časť argumentácie, ktorou odôvodnil zásah do svojho práva na spravodlivý súdny proces, venoval tiež tomu, že súdy nižšej inštancie mu ako žalobcovi odopreli právo vyjadriť sa k rozhodujúcemu dôkazu (zápisnica o porade a hlasovaní rozhodcovského súdu), hoci pre utajenie tohto dôkazu neexistoval zákonný predpoklad ani legitímny dôvod. Podľa dovolateľa išlo teda o nesprávny procesný postup, ktorým bolo žalobcovi znemožnené, aby uskutočňoval svoje základné procesné právo vyjadriť sa k rozhodujúcemu dôkazu. V nadväznosti na už vyššie uvedené dovolací súd uvádza, že pokiaľ išlo o dátum rozhodnutia RS SOPK, dovolateľom nastolená otázka „utajenia“ obsahu zápisnice o hlasovaní rozhodcovského senátu, resp. či odvolací súd pri nakladaní so zápisnicou postupoval obdobne ako upravuje ust. § 54 ods. 4 vyhl. č. 543/2005 Z. z., nebola vo vzťahu k procesným právam dovolateľa relevantná. Žalobca, primárne ako účastník konania pred rozhodcovským súdom, sa rozhodcovskou zmluvou zaviazal, že sa podriadi pravidlám rozhodcovského konania. Podľa ust. § 26 ods. 2 veta prvá a druhá, ods. 3 zák. č. 244/2002 Z. z. v znení do 31. decembra 2014, rozhodcovský súd pripravuje a vedie rozhodcovské konanie v súlade s pravidlami dohodnutými účastníkmi rozhodcovského konania. Ak sa nedospeje k dohode o pravidlách, rozhodca pripravuje a vedie konanie podľa svojej úvahy, vždy však tak, aby sa skutkový stav zistil úplne, rýchlo a hospodárne. Stály rozhodcovský súd pripravuje a vedie rozhodcovské konanie podľa svojho rokovacieho poriadku (§ 14). Ak rozhodcovský súd predložil súdu zápisnicu o hlasovaní rozhodcovského senátu zo dňa 14. decembra 2012 v zapečatenej obálke a pokiaľ odvolací súd pri vyhotovení úradného záznamu zo dňa 26. novembra 2014 tento postup rozhodcovského súdu rešpektoval, tak rovnako nejde o také porušenie procesných práv ako žalobca namieta v dovolaní v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP.

57. Dovolateľ tiež k okolnosti dátumu vydania rozhodcovského rozsudku uviedol, že: „S touto skutkovou otázkou sa nižšie súdy mohli vysporiadať rôznymi spôsobmi (napr. vypočítaním členov rozhodcovského súdu)“. Takýto dôkazný návrh však v konaní pred prvoinštančným ani odvolacím súdom zo strany žalobcu neodznal.

58. Pokiaľ ide o právo žalobcu vyjadriť sa k dokazovaniu vykonanému vo veci samej pred súdom prvej inštancie, tak toto bolo dodržané tak ako bolo konštatované dovolacím súdom vyššie (ods. 37, 38), čo nepochybne vyplýva z obsahu spisu, osobitne zo zápisnice o pojednávaní okresného súdu zo dňa 24. januára 2017. Preto v danom prípade nebol opodstatnený poukaz v dovolaní na judikatúru a rozhodnutia najvyššieho súdu a ústavného súdu (bod 28., 29. dovolania) k otázke nevyhnutnosti vykonania dokazovania procesne predpísaným spôsobom a k právu účastníka konania vyjadriť sa k vykonaným dôkazom (R 60/2008, uznesenie najvyššieho súdu zo dňa 30. novembra 2017, sp. zn. 2Cdo/88/2017, uznesenie najvyššieho súdu zo dňa 25. októbra 2017, sp. zn. 6Cdo/155/2017, nález ústavného súdu zo dňa 05. novembra 2008, sp. zn. II. ÚS 136/08). Ani v tejto otázke dovolací súd nezistil, že by súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

59. Dovolací súd dodáva, že vyššie uvedené závery (zhodne vyjadrené v jeho skoršom rozhodnutí vo veci sp. zn. 5Obdo/98/2018) boli podrobené ústavnoprávnemu prieskumu, pričom ústavný súd uzavrel (III. ÚS 117/2021, ods. 16.), že ak dovolateľ svoju námietku o nemožnosti vyjadriť sa k vykonaniu dôkazu zápisnicou o hlasovaní rozhodcovského súdu v prvom odvolacom konaní (výsledkom ktorého bola kasácia prvého rozsudku súdu prvej inštancie), neuplatnil po zrušujúcom uznesení krajského súdu v konaní pred okresným súdom, nedošlo k porušeniu jeho práva vyjadriť sa ku všetkým dôkazom podľa

čl. 48 ods. 2 ústavy.

60. Dovolací súd teda uzatvára, že nezistil prípustnosť a tým ani dôvodnosť žalobcovho dovolania z dôvodov podľa ust. § 420 písm. f) CSP a v tejto časti tak boli splnené predpoklady pre jeho odmietnutie podľa ust. § 447 písm. c) CSP.

K prípustnosti dovolania v zmysle § 421 písm. b) CSP.

61. Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho v súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

62. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

63. Podľa obsahu dovolania jeho prípustnosť dovolateľ v danej veci vyvodzuje aj z ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Dovolateľ konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP z dôvodu nesprávneho vyriešenia ním formulovaných právnych otázok (a/ až d/), ktoré v dovolaní označil tiež nadpisom ako: a/ „Nepreskúmateľnosť odôvodnenia rozhodcovského rozsudku“, b/ „Potenciálne antedatované kľúčové dôkazy“, c/ „Efektívne odopretie práva na záverečnú reč“ a d/ „Procesná vada v nedoručení záverečných písomných prednesov“.

64. Pre dovolanie prípustné podľa ustanovenia § 421 CSP platí, že ho možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Pokiaľ dovolateľ nevymedzí ním tvrdený dovolací dôvod uvedeným spôsobom, je to dôvodom pre odmietnutie dovolania podľa ustanovenia § 447 písm. f) CSP.

65. Najvyšší súd vo svojej predchádzajúcej rozhodovacej praxi k otázke prípustnosti dovolania ustálil, že aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP, musí mať charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o právnu otázku, nie o otázku skutkovú. Z dikcie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa rozumie tak otázka hmotnoprávna ako aj procesnoprávna. Musí však ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil svoje rozhodnutie. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, teda vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu, aj keby bola v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Dôvodnosť prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil.

Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 CSP, má viazanosť dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od tohto, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

66. Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické (akademické, teoretické) otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, ani otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom. Prípustnosť dovolania nezakladá ani všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu (resp. jeho právnymi závermi). Pre prípustnosť dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP nie je relevantný len subjektívny názor dovolateľa, teda čo on sám z hľadiska svojho (ne)úspechu v spore považuje za právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej a ani jeho hodnotenie právneho posúdenia veci súdom.

67. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa opiera o § 421 ods. 1 písm. b) CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju odvolací súd riešil, b/ vysvetliť, v čom je riešenie právnej otázky odvolacím súdom nesprávne, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená (pozri uznesenie najvyššieho súdu z 28. novembra 2019, sp. zn. 5Obdo/75/2019). Sama polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b) CSP (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/203/2016, 2Cdo/54/2018, 3Cdo/6/2017, 3Cdo/67/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017).

68. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená [§ 421 ods. 1 písm. b) CSP]. Za dovolacím súdom dosiaľ nevyriešené označil dovolateľ otázky, od ktorých podľa neho záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a to : a/ „Je daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku, ak sa rozhodcovský súd v odôvodnení rozhodcovského rozsudku nevysporiadal s kľúčovými námietkami jedného z účastníkov?“ Dovolateľ túto otázku uviedol pod nadpisom „Nepreskúmateľnosť odôvodnenia rozhodcovského rozsudku“. Ďalej išlo o otázku b/ „Je daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku, v ktorom sa rozhodcovský súd nevysporiadal s námietkou jedného z účastníkov, že kľúčový dôkaz je antedatovaný?“ Dovolateľ túto otázku uviedol pod nadpisom „Potenciálne antedatované kľúčové dôkazy“. Otázku c/ „Je daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku, ak rozhodcovský súd síce účastníkom formálne poskytol možnosť doručiť záverečný písomný prednes, rozhodcovský súd ho však v rozhodcovskom rozsudku nebral do úvahy a nevysporiadal sa s jeho obsahom?“, dovolateľ uviedol pod nadpisom „Efektívne odopretie práva na záverečnú reč“. Otázku d/ „Je daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku, ak rozhodcovský súd stranám nedoručoval záverečné písomné prednesy, a tým im odoprel možnosť oboznámiť sa s obsahom záverečného písomného prednesu druhej strany, a procesne na neho akokoľvek reagovať, ak tieto prednesy obsahovali ucelenú skutkovú a právnu argumentáciu?“ dovolateľ uviedol pod nadpisom „Procesná vada v nedoručení záverečných písomných prednesov“.

69. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ uviedol posúdenie veci uskutočnené odvolacím súdom, ktoré považuje za nesprávne a uviedol tiež, ako mal predmetné, podľa jeho názoru právne otázky, súd riešiť, čím splnil kritériá v zmysle § 432 ods. 1 a 2 CSP.

70. Ako už dovolací súd uviedol vyššie, právna otázka položená dovolateľom v dovolaní musí byť zásadná (určujúca) pre rozhodnutie vo veci, čo znamená, že práve od jej vyriešenia záviselo rozhodnutie súdu v spore. Pre záver o tom, že ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej a pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor sporovej strany, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale významný je výlučne záver najvyššieho súdu rozhodujúceho o dovolaní.

71. Pokiaľ však vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí (sp. zn. 5Obdo/98/2018) dovolací súd uzavrel, že dovolateľom položené právne otázky (a/ - d/) uvedené kritérium nespĺňajú (s tým, že ich formulácia opomína základné závery rozhodujúce pre právne úvahy súdov nižších inštancií), tak ústavný súd v danej veci nepovažoval tento záver k prvej otázke (a/) za ústavne konformný a zrušil uznesenie

najvyššieho súdu z 29. januára 2020 o odmietnutí dovolania pre jeho neprípustnosť. V Náleze ústavný súd konštatoval,

že sťažovateľ (tu dovolateľ) v súdnom konaní namietal, že rozhodcovský súd sa nevysporiadal s kľúčovými námietkami pre rozhodnutie v merite veci, a to najmä otázky platnosti zadávacích listov s poukazom na ich pozmeňovanie a relatívnej neplatnosti právneho úkonu pre absenciu písomnej formy zadávacích listov, keďže išlo najmä o posúdenie nárokov zo zmluvy o dielo. Pokiaľ krajský súd uvedené námietky vyhodnotil,

že ide o namietanie vecnej nesprávnosti pre porušenie hmotnoprávných predpisov, ktoré nemôže preskúmať v rámci žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, tak takýto výklad je podľa ústavného súdu „zjavne nesprávny“, keďže námietky sa totiž týkajú toho,

že v odôvodnení rozhodcovského rozsudku chýba akákoľvek zmienka o tom,

ako sa rozhodcovský súd vysporiadal s otázkou platnosti zadávacích listov s poukazom

na ich pozmeňovanie a s otázkou relatívnej neplatnosti právneho úkonu pre absenciu písomnej formy zadávacích listov. Podľa ústavného súdu teda sťažovateľ (tu dovolateľ) „spochybňuje, že v tejto časti ide o zjavne neodôvodnený rozhodcovský rozsudok, a nie tak, ako to nesprávne právne posúdil krajský súd, že ide o námietky týkajúce sa vecnej nesprávnosti rozsudku“. Pokiaľ dovolací súd vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí konštatoval, že dovolateľ nepreukázal, že by ním nastolená otázka týkajúca sa nepreskúmateľnosti rozhodcovského rozsudku bola z hľadiska kritérií podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP pre rozhodnutie súdov nižšej inštancie kľúčová, pretože cez námietky nepreskúmateľnosti rozhodcovského rozsudku ide dovolateľovi aj o skutkovú a vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, tak ústavný súd sa vyjadril, že hoci možno súhlasiť s tým, že stranám v spore ide vždy o ich subjektívne vnímanú či už skutkovú alebo vecnú správnosť rozhodnutia, tak dovolateľ formuloval dovoláciu právnou otázkou tak, „či je daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku, ak sa rozhodcovský súd v odôvodnení rozhodcovského rozsudku nevysporiadal s kľúčovými námietkami jedného z účastníkov. Z formulácie tejto otázky je zrejmé, že nadväzuje na to, že krajský súd sa v odôvodnení rozsudku vôbec nezaoberal otázkou, či absencia riadneho odôvodnenia rozhodcovského rozsudku zakladá dôvod na jeho zrušenie podľa § 40 ods. 1 písm. g) zákona o rozhodcovskom konaní. Preto nemožno súhlasiť s tým, že by takto nastolená otázka nebola pre rozhodnutie

či už okresného alebo krajského súdu rozhodná, keďže predmetom ich právneho,

nie skutkového posúdenia bola otázka, ako vykladať všeobecnú zásadu rovnosti účastníkov rozhodcovského konania tak, ako je obsiahnutá v § 40 ods. 1 písm. g) zákona o rozhodcovskom konaní. Právnou otázkou teda bolo, či súčasťou zásady rovnosti

je i všeobecná požiadavka na riadne, hoc aj z pohľadu všeobecného súdu nesprávne, odôvodnenie rozhodcovského rozsudku“.

72. Z uvedených záverov ústavného súdu vyplýva, že ak odvolací súd v napadnutom rozhodnutí žalobcom nastolené právne otázky týkajúce sa (ne)preskúmateľnosti odôvodnenia predmetného rozsudku rozhodcovského súdu, a to z hľadiska (ne)porušenia zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania, neriešil, hoci ich ako zásadné pre rozhodnutie o zrušení rozhodcovského rozsudku riešiť mal, tak v tomto dovolacom konaní „sa najvyšší súd bude musieť vysporiadať s právnou otázkou, ktorá je rozhodujúca pre právne posúdenie krajského súdu a ktorá spočíva v tom, či pod porušením zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania podľa § 40 ods. 1 písm. g) zákona o rozhodcovskom konaní účinného

do 31. decembra 2014 treba rozumieť aj také odôvodnenie rozhodcovského rozsudku, ktoré sa či už vôbec alebo nedostatočne zaoberalo skutkovými a právnymi námietkami účastníka rozhodcovského konania“.

K posúdeniu dôvodnosti dovolania.

73. Z odôvodnenia dovolania vyplýva, že dovolateľ za dôvod pre zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa ust. § 40 ods. 1 písm. g) ZRK v znení do 31. decembra 2014, považuje aj nepreskúmateľnosť rozhodcovského rozsudku vyvolanú absenciou jeho odôvodnenia k celej argumentácii žalobcu v rozhodcovskom konaní a podľa jeho predstáv, a to najmä k tvrdenej (ne)existencii a relatívnej neplatnosti zadávacích listov.

Z rozhodnutia odvolacieho súdu (ods. 59 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu) ako aj z rozhodnutia súdu prvej inštancie (najmä ods. 40, 42, 44, 46 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie) výslovne vyplýva (a dovolateľ to napokon aj sám uvádza v dovolaní), že sudy nižších inštancií svoje rozhodnutia založili na tom, že z vykonaného dokazovania nevyplývalo - v konaní nebolo preukázané, že by došlo k naplneniu dôvodov pre zrušenie rozhodcovského rozsudku zo dňa 14. decembra 2012 podľa ust. § 40 ods. 1 písm. g) ZRK. Z odôvodnenia tak rozsudku súdu prvej inštancie ako aj z potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu, ktoré z hľadiska nimi uvádzaných dôvodov rozhodnutia spolu vytvárajú celok (§ 387 ods. 2 CSP), vyplýva, že pokiaľ žalobca v súdnom konaní argumentoval

aj nepreskúmateľnosťou rozhodcovského rozsudku, tak sudy nižších inštancií zhodne konštatovali, že zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania (§ 17 ZRK) nebola porušená a pokiaľ podľa ich názoru žalobcove námietky vo svojej podstate smerujú k vecnej správnosti rozhodcovského rozsudku, tak tieto sú z prieskumu všeobecného súdu vylúčené. Zdôraznil to odvolací súd v odôvodnení dovolaním napadnutého rozsudku tak, že „právna úprava umožňuje požiadať príslušný všeobecný súd o zrušenie rozhodcovského rozsudku

len z formálnych dôvodov vymedzených v zákone o rozhodcovskom konaní a nie je možné požiadať súd o zrušenie rozhodcovského rozsudku pre porušenie hmotnoprávných predpisov a teda napadnúť aj vecnú správnosť rozsudku.“ ... „Obom stranám bola v rozhodcovskom konaní poskytnutá riadne a v dostatočnom rozsahu rovnaká možnosť uplatnenia si procesných práv, dostatočná možnosť uplatnenia si svojich tvrdení, námietok, dôkazov ako i možnosť vyjadrovať sa k dôkazom, skutočnostiam a tvrdeniam druhej strany a po formálnej stránke boli dodržané príslušné procesné postupy.“

74. Vo svetle v tejto dovolacej veci záväzných právnych záverov ústavného súdu

(III. ÚS 117/2021) však zodpovedanie otázok formulovaných dovolateľom, a/ „Je daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku, ak sa rozhodcovský súd v odôvodnení rozhodcovského rozsudku nevysporiadal s kľúčovými námietkami jedného z účastníkov?“, b/ „Je daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku, v ktorom sa rozhodcovský súd nevysporiadal s námietkou jedného z účastníkov, že kľúčový dôkaz je antedatovaný?“ a c/ „Je daný dôvod

na zrušenie rozhodcovského rozsudku, ak rozhodcovský súd síce účastníkom formálne poskytol možnosť doručiť záverečný písomný prednes, rozhodcovský súd ho však v rozhodcovskom rozsudku nebral do úvahy a nevysporiadal sa s jeho obsahom?“, bolo nevyhnutné považovať za prípustný dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

Niet pochyb, že základom týchto otázok sú námietky o nepreskúmateľnosti rozhodcovského rozsudku, a to, že podľa dovolateľa táto nepreskúmateľnosť tvorí dôvod porušenia zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania. Dovolací súd je preto povinný k týmto námietkam dovolateľa v súlade s Nálezom dať odpoveď na kľúčovú právnu otázku, ktorá ešte nebola v doterajšej rozhodovacej praxi najvyššieho súdu vyriešená, a to, či pod porušením zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania podľa § 40 ods. 1 písm. g) zákona o rozhodcovskom konaní účinného do 31. decembra 2014 treba rozumieť aj také odôvodnenie rozhodcovského rozsudku, ktoré sa či už vôbec alebo nedostatočne zaoberalo skutkovými a právnymi námietkami účastníka rozhodcovského konania.

K posúdeniu otázok a/ až c/ z hľadiska dôvodnosti dovolacieho dôvodu prípustného v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP

75. Dovolací súd uvádza, že pokiaľ predmetom rozhodovania súdov nižších inštancií bola žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku zo dňa 14. decembra 2012, potom pre zodpovedanie nastolenej dovolacej otázky vo vzťahu k procesnému postupu rozhodcovského súdu, ktoré sa viazalo k vydaniu tohto jeho rozsudku, bolo potrebné vychádzať z právnej úpravy platnej a účinnej ku dňu podania žaloby o zrušenie tuzemského rozhodcovského rozsudku na (všeobecnom) súde, čo v danom prípade predstavuje predovšetkým zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení do 31. decembra 2014.

76. Podľa ust. § 14 ods. 1 a 2 ZRK, rokovací poriadok stáleho rozhodcovského súdu upravuje a) postup

konania pred stálym rozhodcovským súdom, b) pravidiá o trovách rozhodcovského konania, c) pravidiá zmierovacieho konania, d) ďalšie náležitosti súvisiace s ochranou záujmov účastníkov rozhodcovského konania. (2) Vo veciach neupravených v rokovacom poriadku postupuje stály rozhodcovský súd podľa ustanovení tohto zákona.

77. Podľa ust. § 17 ZRK, účastníci rozhodcovského konania majú v rozhodcovskom konaní rovné postavenie. Každému účastníkovi rozhodcovského konania sa má poskytnúť rovnaká možnosť na uplatnenie jeho práv a na ich ochranu.

78. Podľa ust. § 26 ods. 3 ZRK, stály rozhodcovský súd pripravuje a vedie rozhodcovské konanie podľa svojho rokovacieho poriadku (§ 14).

79. Podľa ust. § 34 ods. 2 písm. g) ZRK, rozhodcovský rozsudok obsahuje odôvodnenie okrem prípadu, keď sa účastníci rozhodcovského konania dohodli, že rozhodcovský rozsudok netreba odôvodniť alebo ak ide o rozhodcovský rozsudok o dohodnutých podmienkach (§ 39).

80. Podľa ust. § 40 ods. 1 písm. g) ZRK, účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania (§ 17).

81. Podľa ust. § 51 ods. 3 ZKR, ak tento zákon neustanovuje inak, na rozhodcovské konanie sa primerane vzťahujú ustanovenia všeobecného predpisu o konaní pred súdmi. 18) [odkaz pod čiarou 18) Občiansky súdny poriadok]

82. Podľa ust. § 157 ods. 2 OSP (v znení platnom a účinnom až do 30. júna 2016) v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

83. Podľa čl. 36 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza LISTINA ZÁKLADNÝCH PRÁV A SLOBÔD ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky (ďalej len „listina“), každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

84. Podľa čl. 6 ods. 1, veta prvá, Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (publikovaný oznámením Federálneho ministerstva zahraničných vecí pod č. 209/1992 Zb.; ďalej len „dohovor“), každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o právnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

85. Samotné rozhodcovské konanie je inštitútom súkromného práva, v ktorom rozhodcovia ako osoby súkromného práva rozhodujú spory na základe súkromnoprávneho aktu účastníkov konania. Uzavretím rozhodcovskej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky sa strany dobrovoľne a vedome vzdávajú práva na súdnu ochranu vykonávanú prostredníctvom všeobecných súdov a zverujú ju rozhodcovskému súdu, ktorý je súkromnoprávnou osobou, pretože ho nemožno vzhľadom na jeho účel a charakter bez ďalšieho zaradiť k orgánom verejnej moci. Aj Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že strany rozhodcovskej zmluvy si musia byť vedomé možných negatívnych dôsledkov svojho rozhodnutia uprednostniť riešenie medzi nimi vzniknutých sporov prostredníctvom súkromnoprávnej osoby - rozhodcovského súdu pred súdnym orgánom Slovenskej republiky, čím sa ich základné právo na súdnu ochranu v istom zmysle stáva okliešteným rozsahom vyplývajúcim z § 40 zákona o rozhodcovskom

konaní

(m. m. III. ÚS 335/2010 , I. ÚS 143/2013 , I. ÚS 234/2013).

86. Prieskum rozhodcovského rozsudku je možný žalobou o zrušenie tuzemského rozhodcovského rozsudku (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“) a je vymedzený v § 40

ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní v znení účinnom v čase podania žaloby.

Rozsah prieskumu rozhodcovských rozsudkov všeobecnými súdmi je výrazne obmedzený taxatívnym výpočtom § 40 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní zameraným najmä

na otázky procesného charakteru. Právnou normou s najširšou hypotézou v rámci procesného prieskumu je ustanovenie § 40 ods. 1 písm. g) zákona o rozhodcovskom konaní, podľa ktorého dôvodom na zrušenie rozhodcovského rozsudku je porušenie zásady rovnosti účastníkov konania. Otázkou výkladu tohto ustanovenia je, či pod zásadu rovnosti účastníkov rozhodcovského konania je potrebné subsumovať aj požiadavku na riadne odôvodnenie rozhodcovského rozsudku. Rozhodcovské sudy síce nie sú orgány verejnej moci, keďže

na základe rozhodcovskej doložky sa strany sporu dohodli, že spor budú rozhodovať

iné subjekty než sudy, avšak sú subjektom disponujúcim oprávnením rozhodnúť spor, a preto treba zväžiť, či sa na ne vzťahujú zásady spravodlivého súdneho procesu vyplývajúce z ústavy a dohovoru, ktoré okrem iného požadujú, aby sa všeobecné sudy vyhlí arbitrárnemu alebo zjavne nepreskúmateľnému rozhodnutiu (III. ÚS 117/2021, ods. 17.).

87. Podľa názoru ústavného súdu predmetná právna otázka je rozhodná nielen

pre rozhodovanie súdov nižších inšancií v preskúmvanej veci, ale predstavuje „aj z pohľadu všeobecného významnú právnu otázku odôvodňovania rozhodnutí rozhodcovským súdom“ (III. ÚS 117/2021, ods. 21.).

88. Zákon o rozhodcovskom konaní z hľadiska jeho pôsobnosti vychádza

z medzinárodných konceptov arbitrážneho konania a štandardnej akceptácie okruhu právnych vzťahov riešiteľných touto formou mimosúdneho riešenia sporov. Rozhodcovské konanie

sa v zmysle odbornej literatúry zaraďuje medzi tzv. alternatívne metódy riešenia sporov.

V porovnaní s klasickým spôsobom riešenia sporov, t. j. prostredníctvom štátnej sústavy súdov, disponuje viacerými špecifickými črtami a vlastnosťami. Rozhodcovské konanie

je založené na zásadách, pričom niektoré sú totožné so zásadami konania pred štátnym súdom a niektoré sú diametrálne odlišné. Spoločným pre oba procesné postupy je cieľ, a to urovnanie sporu. Samotný procesný postup a výsledok sú však odlišné. Pri urovaní sporu prostredníctvom súdneho konania dochádza k usporiadaniu práv a povinností prostredníctvom štátneho súdneho aparátu. V rozhodnej dobe (pre preskúmvanú vec) platiaci Občiansky súdny poriadok v § 7 ods. 1 upravoval právomoc súdov tak, že v občianskom súdnom konaní sudy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány (s účinnosťou od 1. júla 2016 podľa § 3 CSP sudy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány).

89. Civilné súdne konanie je vymedzené tak, že ide o spôsob urovnávania vzťahov realizovaný a garantovaný štátnou mocou realizovanou prostredníctvom súdnych orgánov. Z toho vyplývajú a tým sú dané viaceré zásady charakteristické pre súdne konanie.

Naproti tomu rozhodcovské konanie nepožíva niektoré výhody vyplývajúce zo zastrešenia súdneho konania štátnou mocou (predovšetkým nedostatok donucovacej právomoci v rámci fázy dokazovania), a to sa odráža aj na formulovaní a charakteristike viacerých základných zásad vlastných tomuto konaniu (napr. jeho neverejnosť).

90. Ako už vyššie dovolací súd uviedol, žalobca (dovolateľ), primárne ako účastník konania pred rozhodcovským súdom, sa rozhodcovskou zmluvou zaviazal, že sa podriadi pravidlám rozhodcovského konania (uvedené sa rovnako týka žalovaného). Obe strany

ako účastníci rozhodcovského konania tým, že rozhodcovskou zmluvou dobrovoľne prejavili vôľu

podriaďiť sa rozhodcovskému súdu, jeho pravidlám a rozhodnutiu pri riešení ich právneho sporu, zobrali na seba súkromnoprávny záväzok tak voči sebe navzájom, ako aj voči rozhodcovskému súdu (tieto záväzkové vzťahy je potrebné vnímať ako horizontálne). Je možné súhlasiť s názorom, že rozhodca (rozhodcovský súd) právo nenachádza, ale utvára (narovnáva, vyjasňuje, ustaluje) záväzkový vzťah namiesto strán (účastníkov rozhodcovského konania). Toto jeho zmocnenie nie je delegované zvrchovanou mocou štátu, ale je od nej autonómne, keďže pochádza zo súkromnej vlastnej moci (vôle) strán, ktorú mu rozhodcovskou zmluvou zverili (obdobne Ústavný súd ČR, Pl. ÚS 37/08). Pokiaľ platné právo umožňuje rozhodovať majetkové spory aj inými subjektami než štátnymi (súdmi), neznamená to, že ide o orgány verejnej moci, pričom vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku nezaručuje rozhodcovi postavenie orgánu verejnej moci (porovnaj uznesenie Ústavného súdu ČR zo 6. februára 2007, sp. zn. IV. ÚS 224/07, tiež uznesenie z 20. júla 2006, sp. zn. III. ÚS 32/06). Hoci rozhodcovský rozsudok, ako výsledok činnosti rozhodcovského súdu, je možné definovať ako určitý akt vyvolávajúci účinky res iudicata a tvoriaci exekučný titul, vo svojej podstate však nestráca súkromnoprávny charakter, ako inštitút súkromného práva, prostredníctvom ktorého strany uskutočňujú vlastnú zmluvnú autonómiu.

91. Uvedený súkromnoprávny charakter rozhodcovskej zmluvy a rozhodcovského konania, výsledkom ktorého je rozhodcovský rozsudok, však neznamená úplné vylúčenie ich podriadenia sa kontrole zo strany štátu [podľa § 42 ZRK v rozhodnom znení ustanovenia týkajúce sa zrušenia rozhodcovského rozsudku nemôžu účastníci rozhodcovského konania v rozhodcovskej zmluve vylúčiť okrem dôvodu podľa § 40 písm. h)]. Súkromnoprávny charakter rozhodcovskej zmluvy a rozhodcovského konania, výsledkom ktorého je rozhodcovský rozsudok, rovnako neznamená úplné vylúčenie ich podriadenia sa základným princípom, na ktorých sú postavené a z ktorých vychádzajú aj procesné pravidlá charakteristické pre civilné súdne konania a rozhodnutia štátnych justičných orgánov; tie však ponímané z hľadiska ich primeranosti pre rozhodcovské konanie. Takýmto základným princípom je aj právo na riadny a spravodlivý proces vyplývajúci z článku 36 listiny, čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj čl. 46 ods. 1 ústavy.

92. Nepochybne účastníci tuzemského rozhodcovského konania sú súčasne subjektami podliehajúcimi právnemu poriadku Slovenskej republiky, a teda uzavretím rozhodcovskej zmluvy sa automaticky podriaďujú právomoci (všeobecného) súdu v prípade, že jeden z účastníkov neskôr podá žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku v zmysle zákona o rozhodcovskom konaní.

93. Pokiaľ sa účastníci v rámci pravidiel rozhodcovského konania nedohodli, že písomný rozsudok rozhodcovského súdu má byť bez odôvodnenia, musí rozsudok obsahovať odôvodnenie, v ktorom rozhodcovský súd uvedie dôvody svojho rozhodnutia [§ 34 ods. 2 písm. g) ZRK].

94. Vzhľadom na výraz „primerane“ použitý v ustanovení § 51 ods. 3 ZRK, je potrebné pri interpretácii dotknutých ustanovení ZRK zohľadniť ustanovenia OSP, avšak za rešpektovania zásad, na ktorých spočíva osobitná úprava rozhodcovského konania. Samotnú zásadu rovnosti účastníkov ZRK nepribližuje stanovením konkrétnych práv a povinností účastníkov rozhodcovského konania, preto aj v tomto ohľade je potrebné primerane použiť príslušné ustanovenia OSP.

95. Ústavný súd sa už v minulosti vyjadril, že zásada rovnosti občanov pred zákonom ustanovená v čl. 12 ods. 1 ústavy sa v občianskom súdnom konaní transformuje do zásady rovnosti účastníkov konania (čl. 47 ods. 3 ústavy) a vzťahuje sa na všetky materiálne a procesné záruky a na každého. Rovnosť pred súdom je len výrazom rovnosti strán pred zákonom, v tomto prípade pred Občianskym súdnym poriadkom. Z toho vyplýva, že rovnosť pred zákonom a rovnosť pred súdom je obsahom toho istého pojmu a znamená rovnaké postavenie oboch procesných strán pri aplikácii hmotných i procesných predpisov ktorýmkoľvek súdom voči ktorémukolvek účastníkovi konania. Zásada rovnosti strán v civilnom procese sa prejavuje

vytváraním rovnakých procesných podmienok a rovnakého procesného postavenia subjektov, o právach a povinnostiach ktorých rozhoduje občianskoprávny súd (PL. ÚS 43/95).

96. Pokiaľ účastníkmi individuálne dohodnuté pravidlá rozhodcovského konania, rokovací poriadok rozhodcovského súdu, ani zákonná úprava rozhodcovského konania v ZRK, náležitosti odôvodnenia rozhodcovského rozsudku neupravujú, v takom prípade je možné a potrebné v zmysle ust. § 51 ods. 3 ZRK primerane vychádzať z ust. § 157 ods. 2 OSP, upravujúceho náležitosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Z hľadiska primeranosti aplikácie a interpretácie tohto zákonného ustanovenia vo vzťahu k náležitostiam (rozsahu a kvalite) odôvodnenia rozsudku rozhodcovského súdu, je však súčasne potrebné vychádzať z celkového zmyslu a účelu zákona o rozhodcovskom konaní, ktorým je úprava arbitrážneho alternatívneho systému a spôsobu riešenia určitých sporov, dobrovoľne zvoleného stranami sporu, ktorý má byť pružný, efektívny, hospodárny

a bez zbytočného zaťažovania strán. Aj z tohto hľadiska, ktoré vychádza z dovolacím súdom tu preferovanej teleologickej metódy interpretácie právnych noriem, je potrebné pristupovať k výkladu jednotlivých ustanovení ZRK.

97. Ustanovenie § 40 ZRK umožňuje účastníkovi rozhodcovského konania, za splnenia zákonom stanovených podmienok a z taxatívne vymenovaných dôvodov, podať žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku a takto zvrátiť (pre neho) nepriaznivý výsledok rozhodcovského konania. Avšak zrušenie rozhodcovského rozsudku by malo byť ponímané ako najkrajnejší prostriedok a určite by k nemu nemalo dochádzať v každom prípade,

keď niektorá zo strán nie je spokojná s výsledkom konania pred rozhodcovským súdom. (Pozri Hučková, R. Rozhodcovské konanie. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2013). Súdne konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku je osobitné konanie pred všeobecným súdom, ktoré nenadväzuje na konanie pred rozhodcovským súdom

a nie je možné ho chápať ako jeho pokračovanie. V podstate sa takto realizuje kontrolný mechanizmus všeobecného súdu ako justičného orgánu štátu voči rozhodovacej činnosti rozhodcovského súdu, avšak len pokiaľ o to účastník požiada podanou žalobou o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Rozsah tejto kontroly pritom musí byť starostlivo uvážený tak,

aby na jednej strane nebolo popreté pravidlo, že v konaní pred rozhodcom má byť poskytnutá ochrana, a na strane druhej, aby tým neboli zotreté výhody rozhodcovského konania,

a teda aj jeho praktická využiteľnosť. Účelom inštitútu zrušenia rozhodcovského rozsudku

je umožniť ešte v inom konaní než v konaní o výkon rozhodnutia súdny prieskum toho, či boli splnené základné podmienky pre prejednanie a rozhodnutie veci rozhodcom (nález Ústavného súdu ČR z 8. marca 2011, sp. zn. I. ÚS 3227/07).

98. Ustanovenie § 40 ods. 1 písm. g) ZRK nie je možné interpretovať bez ustanovenia 17 tohto zákona, upravujúceho rovnosť účastníkov rozhodcovského konania. Je nepochybné, že súd rozhodujúci o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku sa musí obmedziť

len na procesnú stránku rozhodcovského konania, teda či prebehlo tak ako podľa zákona (prípadne účastníkmi vopred dohodnutých pravidiel) malo. Všeobecný súd nie je oprávnený preskúmať napadnutý rozhodcovský rozsudok vecne, teda z hľadiska správnosti hodnotenia vykonaných dôkazov, správnosti skutkových zistení a následného právneho posúdenia veci. Ako už bolo povedané, žaloba na zrušenie rozhodcovského rozsudku nemôže predstavovať opravný prostriedok proti rozhodcovskému rozhodnutiu. Konanie pred všeobecným súdom o žalobe na zrušenie rozsudku rozhodcovského súdu podľa zákona č. 244/2002 Z. z.

na rozhodcovské konanie nenadväzuje a nie je možné ho považovať za ďalšie opravné konanie. Predmetom takého konania všeobecného súdu nie je vecná správnosť rozhodnutia rozhodcovského súdu vo veci samej. Zisťovanie priebehu konania rozhodcovského súdu

a ním vydaného rozsudku je v súdnom konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku predmetom dokazovania všeobecného súdu a tým otázkou skutkovou a následne právnou, avšak výlučne z hľadiska úvah o procesnom postupe rozhodcovského súdu v rámci posudzovaných dôvodov pre zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa zákona č. 244/2002

Z. z. (R 56/2020). [Tu dovolací súd len poznamenáva, že na uvedených záveroch zotrúva, pričom na ich správnosť a aktuálnosť nemá zásadný vplyv to, že základom tohto judikátu bolo práve uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5Obdo/98/2018, zrušené v danej veci Nálezom, avšak z dôvodov do týchto záverov najvyššieho súdu priamo nezasahujúcich].

99. Ustanovenie § 17 ZRK je premietnutím zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania. Rovnosť účastníkov konania však, okrem zákona č. 244/2002 Z. z. výslovne pre účely rozhodcovských konaní, upravujú aj iné právne predpisy. Zásadu rovnosti účastníkov konania v pre vec rozhodnom čase upravoval Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 18 tak, že okrem iného účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv.

To znamená, že (tak všeobecný, ako aj rozhodcovský) súd musí účastníkovi konania, či už na strane žalobcu, alebo žalovaného, umožniť vyjadriť sa ku všetkému, čo sa v konaní udialo, ako aj k dôkazom, ktoré boli v konaní vykonané. Účastník konania má tiež právo vyjadriť sa k právnej a skutkovej stránke prejednávanej veci. Samotná podstata zásady rovnosti účastníkov konania spočíva v tom, že všetci účastníci konania (či už občianskeho súdneho, alebo aj rozhodcovského) majú rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňujú a plnia za rovnakých procesných podmienok, bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej z procesných strán. Explicítne zásada rovnosti účastníkov konania znamená aj to,

že od žiadneho účastníka sa nebudú vyžadovať procesné povinnosti, ktoré mu neukladá priamo procesné právo, a v prípade nesplnenia procesných povinností vyplývajúcich z procesného práva sa budú rovnako u každého účastníka sankcionovať (napr. neunesenie dôkazného bremena navrhovateľa). Účastníci rozhodcovského konania rovnako, ako aj účastníci civilného súdneho konania majú, okrem iného, právo predkladať rozhodcovskému súdu potrebné návrhy, navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa ku všetkým skutočnostiam. (Porovnaj Hučková, R., Treščáková, D., Zákon o rozhodcovskom konaní. Komentár. Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o., 2018, 192 s.).

100. Niet pochýb, že vo vzťahu ku konaniu všeobecného súdu právo na odôvodnenie rozhodnutia je súčasťou práva na spravodlivý súdny proces zaručeného dohovorom

(čl. 6 ods. 1). Právom na odôvodnenie rozhodnutia sa zaoberal vo svojich viacerých rozhodnutiach aj Ústavný súd Slovenskej republiky, v ktorých vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny

je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03), že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia (napr. III. ÚS 19/03, III. ÚS 209/04,

II. ÚS 78/05, II. ÚS 76/07). Judikatúrou súdov je dlhodobo ustálené, že pre oblasť občianskeho súdneho konania platia zásady spravodlivého súdneho procesu vyplývajúce z ústavy a dohovoru, ktoré okrem iného požadujú, aby sa všeobecné súdy vyhli arbitrárnemu alebo zjavne nepreskúmateľnému rozhodnutiu.

101. Aj z recentnej judikatúry ústavného súdu vo vzťahu k všeobecnému súdnictvu vyplýva, že jednou z garancií obsiahnutých v pojme práva na spravodlivý proces je aj celkom nepochybné právo účastníka na riadne odôvodnenie, nielen na uvedenie „aspoň nejakých“ dôvodov, ale dostatočných argumentov reagujúcich na relevantné námietky odvolateľa zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom. K naplneniu tohto dovolacieho dôvodu

[§ 420 písm. f) CSP, pozn. dovolacieho súdu] preto nedochádza len úplnou absenciou odôvodnenia, ale aj jeho nedostatočnosťou alebo nezrozumiteľnosťou či svojvoľnosťou. Striktné oddelovanie procesného postupu súdu a rozhodnutia, ktorý je jeho sumárom a výsledkom, nie je ústavne udržateľným konceptom, pretože celý faktický proces súdu

a naň nadväzujúci myšlienkový proces hodnotenia skutkového stavu a jeho subsumovania

pod relevantnú právnu normu je stelesnený v odôvodnení rozhodnutia súdu a práve cez odôvodnenie rozhodnutia musí byť preskúmateľný (pozri aj nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 120/2020 z 21. januára 2021, body 37 až 41). Ústavný súd pakovane vo svojej judikatúre pripomína, že všeobecné súdy pri výklade a aplikácii aj procesných právnych noriem musia uprednostniť vždy ten z rôznych do úvahy prichádzajúcich výkladov, ktorý je priaznivejší, ústretovejší a zabezpečujúci plnohodnotnejšiu realizáciu práv pre účastníka konania. Pretože jednotlivec sa obracia na súd s požiadavkou o poskytnutie súdnej ochrany jeho ohrozenému alebo porušenému právu s dôverou, že táto ochrana bude poskytnutá spravodlivo a v súlade s právnym poriadkom vrátane európskej úrovne štandardov ochrany ľudských práv (II. ÚS 419/2021).

102. V právnom štáte, akým je aj Slovenská republika (čl. 1 ods. 1 ústavy) je rovnosť účastníkov považovaná za jednu zo základných zásad akéhokoľvek konania a tvorí súčasť verejného poriadku. V zmysle tejto zásady musí byť konanie (určitý formálny postup) vedené nestranne, bez zvýhodnenia jedného účastníka oproti druhému. Hoci rozhodcovské súdy nie je možné považovať za orgány viazané ústavnoprávnymi zárukami, tak práva vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 46 ods. 1 ústavy možno považovať za také, ktoré nevyhnutne prenikajú aj do rozhodcovského konania, predovšetkým z hľadiska zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania v zmysle § 17 ZRK v rozhodnom znení.

103. Dovolací súd už poukázal na rozdiel medzi rozhodcovským súdom a súdom všeobecným, preto aj z hľadiska rozhodovania o žalobe podľa § 40 ods. 1 písm. g) ZRK je žiaduce uviesť, že rozsudok súdu je akt verejnej moci, naproti tomu rozhodnutie rozhodcovského súdu predstavuje súkromnoprávny akt vydaný v zmluvne založenom konaní. Práve pre tento rozdiel nie je možné očakávať od odôvodnenia rozhodcovského rozsudku rovnako prísny štandard ako je to u odôvodnení rozsudkov súdu.

104. Vychádzajúc z vyššie uvedených úvah, premís a postulátov, aplikujúc ústavne konformný rámec posúdenia nastolenej otázky, ktorá sa vo svojej podstate týka vzťahu všeobecného a rozhodcovského súdnictva, dospel dovolací súd k nasledovným záverom:

I. Aj keď rozhodcovské súdy nie sú orgány verejnej moci, keďže na základe rozhodcovskej doložky (rozhodcovskej zmluvy) sa strany sporu dohodli, že ich spor budú rozhodovať iné subjekty než všeobecné súdy, avšak v konečnom dôsledku sú subjektom disponujúcim oprávnením rozhodnúť spor, čo tvorí totožný účel tak súdneho ako aj rozhodcovského konania, niet rozumného ani legálneho dôvodu, aby sa na konanie pred rozhodcovskými súdmi primerane nevzťahovali zásady spravodlivého súdneho procesu vyplývajúce z ústavy a dohovoru, ktoré okrem iného požadujú, aby sa súdy vyhli arbitrárnemu alebo zjavne nepreskúmateľnému rozhodnutiu. Z tohto hľadiska pod zásadu rovnosti účastníkov konania v zmysle § 40 ods. 1 písm. g) vo väzbe na § 17 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení do 31. decembra 2014 je možné subsumovať aj požiadavku na riadne odôvodnenie tuzemského rozhodcovského rozsudku.

II. Porušenie zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania z hľadiska preskúmateľnosti odôvodnenia tuzemského rozhodcovského rozsudku však možno konštatovať len celkom výnimočne a ojedinele, a to v prípadoch predstavujúcich extrémny zásah do práva na spravodlivý proces, (a to napríklad vtedy, ak by išlo o úplnú absenciu odôvodnenia rozhodcovského rozsudku, ktoré dohodou účastníkov nebolo z jeho náležitostí vylúčené, alebo o celkom chýbajúce zaoberanie sa pre vec zásadnými skutkovými a právnymi námietkami účastníka rozhodcovského konania), čo by v konkrétnych okolnostiach prípadu znamenalo takú intenzitu zásahu do práv dotknutého účastníka, že by došlo k úplnému popretiu alebo zjavnému porušeniu rovnosti účastníkov rozhodcovského konania.

III. Porušením zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania nemusí byť také odôvodnenie tuzemského rozhodcovského rozsudku, ktoré nereaguje na všetky skutkové a právne otázky nastolené účastníkom rozhodcovského konania. Podstatné je, aby z odôvodnenia rozhodnutia rozhodcovského súdu bolo možno vyrozumieť zásadné dôvody jeho prijatia. To, že sa rozhodcovský súd v odôvodnení svojho rozsudku k niektorým skutkovým a právnym otázkam nastoleným účastníkom rozhodcovského konania výslovne nevyjadrí, ešte nemusí znamenať, že neboli pri rozhodovaní o spore predmetom jeho úvah,

to platí rovnako, ak sa rozhodcovský súd v odôvodnení svojho rozsudku sústreďí iba na rozhodujúci argument, pričom ostatné tým pádom nie sú relevantné. Uvedené bude vždy predmetom individuálneho posúdenia súdom rozhodujúcim o žalobe o zrušenie tuzemského rozhodcovského rozsudku, a to podľa konkrétnych okolností v tej - ktorej veci.

IV. Všeobecný súd rozhodujúci o žalobe o zrušenie tuzemského rozhodcovského rozsudku môže preskúmať odôvodnenie tohto rozsudku na základe vznesenej námietky jeho nepreskúmateľnosti len ako namietaný procesný postup rozhodcovského súdu, teda bez toho, aby sa zaoberal skutkovými zisteniami a právnymi závermi rozhodcovského súdu z hľadiska vecnej správnosti rozhodnutia. K zisťovaniu a záveru, či/že došlo k porušeniu zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania (§ 17 zákona o rozhodcovskom konaní) z hľadiska dodržania náležitostí (preskúmateľnosti) odôvodnenia rozhodcovského rozsudku, musí súd konajúci o žalobe z dôvodov podľa § 40 ods. 1 písm. g) zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení do 31. decembra 2014 pristupovať nanajvýš obozretne a skôr reštriktívne, keďže konanie pred všeobecným súdom o žalobe na zrušenie rozsudku rozhodcovského súdu podľa zákona č. 244/2002 Z. z. na rozhodcovské konanie nenadväzuje a nie je možné ho považovať za ďalšie opravné konanie.

Predmetom takého konania všeobecného súdu nie je vecná správnosť rozhodnutia rozhodcovského súdu vo veci samej. Zisťovanie priebehu konania rozhodcovského súdu a ním vydaného rozsudku je v súdnom konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku predmetom dokazovania všeobecného súdu a tým otázkou skutkovou a následne právnou, avšak výlučne z hľadiska úvah o procesnom postupe rozhodcovského súdu v rámci posudzovaných dôvodov pre zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa zákona č. 244/2002 Z. z. (R 56/2020).

105. Najvyšší súd pokiaľ ide o širšie osvetlenie úvah, z ktorých vychádzal pri prijatom výklade ust. § 40 ods. 1 písm. g) ZRK vo väzbe na § 17 ZRK, ďalej uvádza, že zákonodarca pri zostavovaní a prijímaní akejkoľvek právnej normy vychádza z určitého stavu spoločenských vzťahov, ktoré zamýšľa normovať, a to (zjednodušene povedané)

buď už vzťahov existujúcich, ktoré chce prijímanou normou novo regulovať alebo zamýšľaný stav (vzťahy) novo vytvárať. Preto sa pri výklade textu zákona často súd uchýľuje k podpore napr. dôvodovou správou k tomuto zákonu, keď zisťuje čo bolo úmyslom zákonodarcu, ním zamýšľaným cieľom úpravy. To však má (časovo) obmedzenú výpovednú hodnotu v zásade len o tom, čo bolo pôvodným zámerom normotvorcu v legislatívnom procese tvorby právnej normy. Pokiaľ ale ide o právnu normu, ktorá v nezmenenej podobe existuje a upravuje spoločenské (právne) vzťahy po dlhší čas, je opodstatnené a potrebné sa zaoberať aj tým, či sa (napr. vývojom spoločenských vzťahov, ktorých sa týka dotknutá právna úprava) nezmenili predpoklady správneho výkladu, pochopenia právnej normy pri jej aplikácii a interpretácii na určitý súdom posudzovaný individuálny vzťah (spor). Zmena týchto podmienok môže byť vyvolaná napr. aj vyvíjajúcou sa judikatúrou všeobecných súdov, ako aj súdu ústavného, alebo v európskom priestore EStP alebo SD EÚ, ak ide o výklad noriem z hľadiska skúmania a zodpovedania v spore nastolených otázok možného porušenia práva strany (tu účastníka rozhodcovského konania) na spravodlivý proces.

Napokon aj aktuálne platný Civilný sporový poriadok, ako základný kódex procesného práva, upravujúci civilné sporové súdne konanie, súdom s účinnosťou od 1. júla 2016 ukladá v čl. 3 ods. 1 jeho základných princípov, každé ustanovenie tohto zákona vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené. Základné ústavné princípy, na ktorých spočíva civilný súdny proces, však rovnako platili aj za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (do 30. júna 2016), v ktorom pokiaľ išlo o úpravu odňatia práva účastníka na konanie pred súdom [napr. § 237 ods. 1 písm. f) OSP], sa toto právo subsumovalo pod širší pojem práva na spravodlivý súdny proces, ako jeho súčasť.

106. Ústava Slovenskej republiky v čl. 152 ods. 4, v znení platnom aj v dobe rozhodnej pre tu posudzovanú vec, výslovne stanovuje, že výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

107. Žiada sa najvyššiemu súdu dodať, že možno súhlasiť s názorom Riccarda Guastiniho, podľa ktorého aplikácia práva a výklad práva majú určité hranice a pravidlá. „Konečné rozhodnutie totiž ovplyvňujú nielen praktické záujmy, ale aj idea spravodlivosti a - samozrejme - právna doktrína, resp. dogmatika (ako akási limitácia svojvoľnosti rozhodnutia)“. Aplikáčny postup by teda nemal sledovať vlastné záujmy sudcu, ale praktické záujmy spoločnosti a rešpektovať limity spravodlivosti a právnej doktríny. (pozri Gábris,

T. Preskriptívna teória práva. Metodológia aplikácie práva pre súčasnosť. Bratislava:

Veda, vydavateľstvo SAV, 2020, s. 88). A tiež „(u)ž Aristoteles v Etike Nikomachovej

tak upozorňuje na to, že politika a etika sú dve oblasti, ktoré na rozdiel od prírodných vied nevykazujú nemennosť a stálosť svojich axiómov, ale naopak, ich predpoklady sa neustále menia, tak ako sa s dobou menia náhľady na to, čo je správne, spravodlivé

či dovolené/zakázané. Podobne pritom to, čo platí pre etiku a politiku, zjavne platí aj v práve.“ (pozri Gábris, T., tamtiež, s. 90).

108. Z hľadiska interpretácie dotknutých ustanovení zákona č. 244/2002 Z. z. v rozhodnom znení niet dôvodu pre iný ako uvedený prístup. Ustanovenie § 17 cit. zákona upravujúce rovnosť účastníkov rozhodcovského konania platí v rovnakom znení

od 1. júla 2002 doteraz. Ustanovenie § 40 ods. 1 písm. g) cit. zákona v pre vec rozhodnom znení platilo od 1. júla 2002 do 31. decembra 2014. V tomto období už existovala rozvinutá judikatúra k otázke, či preskúmateľnosť rozhodnutia všeobecného súdu tvorí súčasť práva strany (účastníka civilného súdneho konania) na spravodlivý proces a teda, či naopak nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu môže predstavovať porušenie tohto práva patriaceho medzi základné ľudské práva chránené v SR tak ústavou ako aj dohovorom. Rozdielne prístupy a rozhodnutia všeobecných súdov k tejto otázke v súdnej praxi napokon zjednotil najvyšší súd prijatím Stanoviska občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 3. decembra 2015 k výkladu § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, publikovaného ako judikát v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016, podľa ktorého „nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku“. [Dovolací súd len pre úplnosť v tomto smere poukazuje na názor ústavného súdu vyslovený v uznesení sp. zn. I. ÚS 44/2021 z 26. januára 2021, vo vzťahu k aplikabilite druhej vety stanoviska R 2/2016 po 1. júli 2016, v zmysle ktorého aktuálnosť stanoviska po nadobudnutí účinnosti novej právnej úpravy dovolania je potrebné chápať v tom zmysle, že pokiaľ rozhodnutie odvolacieho súdu

v podstatných bodoch nespĺňa požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Včlenením formulácie

o práve na spravodlivý proces do textu zákona sa požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia neliberalizovali, ale naopak, sprísnil (obdobne II. ÚS 120/2020, tiež II. ÚS 419/2021)].

109. Riešenie nastolenej otázky nepreskúmateľnosti odôvodnenia rozhodcovského rozsudku nepochybne súvisí so zásadami uplatňovanými v rozhodcovskom konaní, a to nielen so zásadou rovnosti účastníkov rozhodcovského konania, ale aj so zásadou zachovania práva na spravodlivý proces a zákazu denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti) a zásadou nezávislosti a nestrannosti rozhodcov a rozhodcovského súdu. Z ust. § 6a ZRK v rozhodnom znení vyplýva, že rozhodca je povinný vykonávať svoju funkciu tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov a aby nedochádzalo

k porušovaniu ich práv a právom chránených záujmov, a aby sa práva na ich úkor nezneužívali. Uvedené úzko súvisí s vyššie uvedenými zásadami uplatňovanými

v rozhodcovskom konaní, ktorých dodržaním je limitovaná aj činnosť a nezávislosť rozhodcu (rozhodcovského súdu). Preto pri hľadaní jednoznačnej odpovede, či preskúmateľnosť rozhodcovského rozsudku spadá do pôsobnosti zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania, vychádzal najvyšší

súd z toho, že tu ide aj o hľadanie rovnováhy medzi nezávislosťou rozhodcu (rozhodcovského súdu) založenou súkromnoprávnou zmluvou účastníkov s ich dobrovoľným záväzkom podriaďiť sa zmocneniu udelenému tomuto súdu spor účastníkov rozhodnúť na jednej strane a na strane druhej právom účastníka na súdnu ochranu, ktoré znamená súdnu (verejnoprávnu, štátnu) kontrolu zákonnosti procesného priebehu rozhodcovského konania z hľadiska dodržania zásady rovnosti jeho účastníkov. Uvedené zásady uplatňované v rozhodcovskom konaní sú vo svojej podstate zhodné s tými, ktoré platia aj pre občianske súdne konanie (civilný sporový proces).

110. Za súčasť procesného postupu rozhodcovského súdu v rozhodcovskom konaní je potrebné považovať aj odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodcovského rozsudku, pokiaľ nebolo dohodou účastníkov vylúčené [§ 34 ods. 1 písm. g) zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní].

111. Dovolací súd dospel k záveru, že preskúmateľnosť odôvodnenia rozhodcovského rozsudku je možné subsumovať pod zásadu rovnosti účastníkov rozhodcovského konania. Aj tu však musí prevažovať materiálny prístup súdu k ochrane práv nad formálnym, a preto z hľadiska nevyhnutného rešpektovania charakteru a špecifik rozhodcovského konania, jeho zmyslu a účelu, požiadavky kladené na odôvodnenie rozhodcovského rozsudku (rozsah, podrobnosť, kvalitu) nemusia a ani nemajú byť totožné s tými, aké sú štandardne kladené na rozsudky všeobecných súdov. Dôležité je, či vo výsledku z hľadiska odôvodnenia rozsudku rozhodcovského súdu došlo k takému vychýleniu, zásahu do zásady rovnosti v (ne)prospech jednej zo strán rozhodcovského konania, ktoré vo svojej podstate predstavuje porušenie ústavu a dohovorom garantovaného práva na spravodlivý proces. Preto nemôže byť legitímnou požiadavkou, aby na každú skutkovú a právnu otázku predostretú účastníkom rozhodcovského konania musel dať rozhodca (rozhodcovský súd) v odôvodnení svojho meritórneho rozhodnutia odpoveď, a za preskúmateľné môže byť považované aj také odôvodnenie, z ktorého obsahu, hoci by aj na určité otázky nastolené (neúspešným) účastníkom odpoveď neobsahovalo, je možné jednoznačne porozumieť dôvodom rozhodnutia. Aj v tomto ohľade pri hľadaní odpovede, či ide o otázky pre rozhodnutie vo veci najzásadnejšej povahy, ktorých riešenie sa malo premietnuť do odôvodnenia rozhodcovského rozsudku a či ich absencia v odôvodnení znamená porušenie rovnosti účastníkov konania z hľadiska nepreskúmateľnosti rozhodcovského rozsudku, je potrebné okrem ústavne konformného rámca posudzovania, prihliadať na súkromnoprávny charakter rozhodcovského konania a z neho vyplývajúce špecifiká, s dôrazom na jeho zásady, zmysel a účel.

112. To, že všeobecný súd má mať pri rozhodovaní o žalobe o zrušenie tuzemského rozhodcovského rozsudku z dôvodov podľa § 40 ods. 1 písm. g) ZRK v rozhodnom znení, považovanej za určitý mechanizmu štátnej (verejnoprávnej) kontroly procesného postupu rozhodcovského súdu v rozhodcovskom konaní z hľadiska dodržania zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania, obmedzený priestor, vyplýva práve z toho, aby táto kontrola neprimerane nezasahovala do súkromnoprávných vzťahov založených rozhodcovskou zmluvou, t. j. nad mieru nevyhnutnú pre dodržanie základných zásad rozhodcovského konania. K uvedenému, z hľadiska zvýraznenia dôležitosti súkromnoprávneho konsenzuálneho základu rozhodcovského konania a jeho vedenia, dovolací súd v danej veci podporne a len primerane poukazuje na uznesenie ústavného súdu z 13. marca 2013, sp. zn. I. ÚS 143/2013, podľa ktorého: „V posudzovanom prípade sťažovateľ napáda postup rozhodcovského súdu, ktorý v jeho veci nekoná bez prietahov, teda jeho právna vec sa nachádza v štádiu pred vydaním meritórneho rozhodnutia.

V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že viaceré aspekty rozhodcovského konania sú upravené priamo v zákone o rozhodcovskom konaní, z ktorého súčasne vyplýva jeho konsenzuálny základ. Podľa § 26 ods. 2 ZRK rozhodcovský súd pripravuje a vedie rozhodcovské konanie v súlade s pravidlami dohodnutými účastníkmi rozhodcovského konania. Ak sa nedospeje k dohode o pravidlách, rozhodca pripravuje a vedie konanie podľa svojej úvahy, vždy však tak, aby sa skutkový stav zistil úplne, rýchlo a hospodárne.

Podľa odseku 3 tohto ustanovenia stály rozhodcovský súd pripravuje a vedie rozhodcovské konanie podľa svojho rokovacieho poriadku. Vzhľadom na uvedený zmluvný základ vedenia rozhodcovského konania, a teda jeho rýdzo súkromnoprávny charakter, je vylúčená možnosť ústavného súdu zasiahnuť

do vedenia rozhodcovského konania a poskytnúť tak ochranu sťažovateľom označeným právam“.

113. Keďže dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, podľa právne záväzného názoru ústavného súdu vysloveného v Náleze, záviselo od vyriešenia otázok (a/ až c/) nastolených žalobcom v dovolaní, ústavným súdom abstrahovaných a zhrnutých do kľúčovej právnej otázky, či pod porušením zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania podľa § 40 ods. 1 písm. g) zákona o rozhodcovskom konaní účinného do 31. decembra 2014 treba rozumieť aj také odôvodnenie rozhodcovského rozsudku, ktoré sa či už vôbec alebo nedostatočne zaoberalo skutkovými a právnymi námietkami účastníka rozhodcovského konania, na ktorú dovolací súd odpovedal kladne, musel zároveň konštatovať, že ak sa odvolací súd preskúmateľnosťou rozsudku rozhodcovského súdu napadnutého žalobou podľa § 40 ods. 1 písm. g) ZRK v rozhodnom znení nezaoberal so záverom, že žalobca sa v skutočnosti domáha prieskumu skutkových zistení a právnych záverov prijatých rozhodcovským súdom, tak išlo z jeho strany o nesprávne právne posúdenie veci. Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu teda záviselo od vyriešenia uvedenej právnej otázky a ako už predtým konštatoval ústavný súd vo svojom Náleze, „krajský súd sa v odôvodnení rozsudku vôbec nezaoberal otázkou, či absencia riadneho odôvodnenia rozhodcovského rozsudku zakladá dôvod na jeho zrušenie podľa § 40 ods. 1 písm. g) ZRK zákona o rozhodcovskom konaní. ...predmetom ich právneho, nie skutkového posúdenia bola otázka, ako vykladať všeobecnú zásadu rovnosti účastníkov rozhodcovského konania tak, ako je obsiahnutá v § 40 ods. 1 písm. g) zákona o rozhodcovskom konaní. Právnou otázkou teda bolo, či súčasťou zásady rovnosti je i všeobecná požiadavka na riadne, hoc aj z pohľadu všeobecného súdu nesprávne, odôvodnenie rozhodcovského rozsudku“.

114. Teda to, či v danom prípade ide o rozsudok rozhodcovského súdu, ktorého odôvodnenie je nepreskúmateľné a ak áno, či z tohto dôvodu došlo k porušeniu zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania (tu v neprospech žalobcu) s následkom zrušenia dotknutého rozhodcovského rozsudku, musí byť predmetom opätovného posúdenia podľa konkrétnych okolností týkajúcich sa procesného postupu rozhodcovského súdu v dotknutom rozhodcovskom konaní, a ktoré, vzhľadom na dovolacím súdom konštatované nesprávne právne posúdenie, doteraz vôbec nebolo predmetom rozhodovania zo strany odvolacieho súdu.

115. Z uvedených dôvodov bolo dovolanie žalobcu posúdené dovolacím súdom ako dôvodné. Ak sa odvolací súd z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia nastolenej právnej otázky, podstatnej pre rozhodnutie vo veci, t. j. preskúmateľnosťou rozhodcovského rozsudku z hľadiska porušenia zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania vôbec nezaoberal, jeho rozhodnutie je tiež predčasné a tým nesprávne. Boli tak naplnené podmienky podľa § 449 ods. 1 CSP pre zrušenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu a dovolací súd podľa § 450 CSP vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Z tohto dôvodu už dovolací súd samostatným výrokom nerozhodoval o odmietnutí tej časti dovolania, v ktorej dovolateľ vo vzťahu k postupu oboch súdov nižších stupňov neprípustne a zároveň nedôvodne tvrdil zmätočnosť vady v zmysle § 420 písm. f) CSP.

116. V ďalšom konaní sa odvolací súd bude opätovne zaoberať odvolaním žalobcu, za rešpektovania vyššie uvedeného právneho názoru dovolacieho súdu k otázke namietanej nepreskúmateľnosti rozhodcovského rozsudku z hľadiska dodržania zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania v zmysle právnej úpravy zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení do 31. decembra 2014.

117. Vzhľadom na zistenie dôvodov vedúcich k zrušeniu napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu vo vzťahu k prvej až tretej dovolacej otázke (a/ až c/), ktoré z hľadiska tvrdení žalobcu o nedostatočnom odôvodnení rozhodcovského rozsudku súviseli s námietkou porušenia zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania, ich riešenie musí byť primárne predmetom ďalšieho konania a nového posúdenia veci dovolacím súdom.

K posúdeniu otázky d/ z hľadiska prípustnosti dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP

118. Pokiaľ ide o poslednú otázku d/ „Je daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku, ak rozhodcovský súd stranám nedoručoval záverečné písomné prednesy, a tým im odoprel možnosť oboznámiť sa s obsahom záverečného písomného prednesu druhej strany, a procesne na neho akokoľvek reagovať, ak tieto prednesy obsahovali ucelenú skutkovú a právnu argumentáciu?“, dovolateľ ju označil ako procesnú vadu v nedoručení záverečných písomných prednesov (účastníkom v rozhodcovskom konaní; pozn. dovolacieho súdu). Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ v tejto časti napadnutému odvolaciemu rozsudku, ako aj rozhodnutiu súdu prvej inštancie vytyka, že uvedenú skutočnosť, považovanú žalobcom za nesprávny procesný postup rozhodcovského súdu, odvolací súd

ani súd prvej inštancie vecne nepovažovali za právny dôvod zrušenia predmetného rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. g) ZRK. Z dôvodov napadnutého rozsudku vyplýva, že odvolací súd sa námietkou žalobcu o nedoručení mu písomného záverečného prednesu protistrany v rozhodcovskom konaní z hľadiska porušenia zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského rozsudku zaoberal, keďže prijal záver, že: „Obom stranám bola v rozhodcovskom konaní poskytnutá riadne a v dostatočnom rozsahu rovnaká možnosť uplatnenia si procesných práv, dostatočná možnosť uplatnenia si svojich tvrdení, námietok, dôkazov ako i možnosť vyjadrovať sa k dôkazom, skutočnostiam a tvrdeniam druhej strany a po formálnej stránke boli dodržané príslušné procesné postupy.“ To, že žalobca sa nestotožňuje so skutkovými a právnymi závermi odvolacieho súdu z hľadiska posúdenia dodržania zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania, ako vyjadril odvolací súd v napadnutom rozsudku, samé osebe nezakladá prípustnosť dovolania z hľadiska nastolenej dovolacej otázky. Dovolateľ síce formálne dodržal náležitosti v zmysle § 432 ods. 1 a 2 CSP, keď formuloval dovolaciu otázku, uviedol právne posúdenie veci, ktoré zo strany vec rozhodujúcich súdov nižších inštancií pokladá za nesprávne a tiež, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Avšak dovolacia otázka (d/) tak ako je formulovaná, nedovoľuje najvyššiemu súdu dať z hľadiska správneho právneho posúdenia v danej veci požadovanú zovšeobecňujúcu odpoveď, a to interpretovaním príslušnej právnej normy bez toho, aby súčasne vec skutkovo neprehodnocoval. Odpoveď, či došlo alebo nedošlo k nesprávnemu právnenému posúdeniu veci v zmysle § 40 ods. 1 písm. g) ZRK z hľadiska položenej otázky d/, t.j. vo vzťahu k nedoručeniu záverečných prednesov stranám pred písomne vydaným rozhodcovským rozsudkom z hľadiska formálneho dodržania procesných pravidiel rozhodcovského konania, totiž v každej jednotlivej posudzovanej veci závisí (skutkovo)

od konkrétnych výsledkov dokazovania, jeho hodnotenia a posúdenia, a to nielen samotného nedoručenia vyjadrení, ale aj ich obsahu. Dovolací súd však v dovolacích veciach dokazovanie nevykonáva (nie je tzv. skutkovým súdom). Z ust. § 442 CSP vyplýva,

že je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Pokiaľ však dovolateľ právnu otázku formuluje a odôvodňuje všeobecne a hypoteticky (v dovolaní v bode 105 všeobecne, bez konkretizácie uvádza, že po oboznámení sa so záverečným prednesom protistrany mohol ešte vyvinúť relevantnú procesnú aktivitu, ktorou by výsledok rozhodnutia mohol zvrátiť, napr. mohol urobiť návrh na doplnenie dokazovania alebo „žiadať senát o možnosť zaujať stanovisko k novým a prekvapivým skutkovým a právnym argumentom protistrany“),

tak ako je to v prípade tu nastolenej otázky d/, potom takáto otázka podľa dovolacieho súdu netvorí v preskúmvanej veci prípustný dovolací dôvod. Navyiac, dovolateľ podľa odôvodnenia dovolania odchyľne od položenej otázky v skutočnosti vytyka postup rozhodcovského súdu z hľadiska nedoručenia písomného záverečného prednesu

len dovolateľovi ako žalujúcej strane, ktorá bola neúspešná a nesúhlasil s názorom súdov nižšej inštancie, že pre dodržanie zásady rovnosti v danom prípade stačilo, že záverečné prednesy neboli doručené ani jednému z účastníkov rozhodcovského konania. Dovolací súd v tomto ohľade len pripomína svoju viazanosť dovolacími dôvodmi v zmysle § 440 CSP.

119. Dovolací súd teda konštatuje, že hoci kľúčovou v odvolacom konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku bola v rovine skutkovej ako aj právnej otázka, či (ne)došlo

k porušeniu zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania, avšak nie z hľadiska dovolateľom všeobecne nastolenej otázky d/. V tejto časti preto neboli splnené podmienky prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Aj vo vzťahu k tejto časti dovolania platí, že dovolací súd samostatným výrokom nerozhodoval o jeho odmietnutí pre neprípustnosť z hľadiska nesplnenia podmienok v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP, ak po zistení prípustnosti a dôvodnosti zvyšnej časti dovolania rozhodol o zrušení napadnutého rozsudku ako celku (ods. 114).

120. Len na okraj dodáva dovolací súd k argumentácii dovolateľa, že ani závery v rozsudku ESĽP vo veci Trančíková proti Slovenskej republike z 13. januára 2015, sťažnosť č. 17127/12 (v zmysle ktorého aj keď vyjadrenie odporcu neobsahovalo žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa sťažovateľka už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania a podľa vlády nemalo vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, bolo formulované ako právna a skutková argumentácia a sťažovateľke mala byť daná možnosť oboznámiť sa s ním a keďže tomu tak nebolo, došlo k porušeniu práva sťažovateľky na spravodlivé konanie, zaručeného článkom 6 ods. 1 Dohovoru), nemožno chápať absolútne, bez vyhodnotenia konkrétnych skutkových a právnych súvislostí v tej - ktorej posudzovanej veci. V tejto súvislosti dovolací súd podporne odkazuje na rozhodnutie ústavného súdu z 31. marca 2022, sp. zn. I. ÚS 163/2022, v ktorom prehľadne zhrnul, že: „Neskôr začal ESĽP k otázke posudzovania kontradiktórnosti pristupovať menej rigidne, a pripustil, že je potrebné zohľadniť aj to, či vyjadrenie protistrany obsahovalo také skutkové alebo právne argumenty, ktoré by mohli ovplyvniť výsledok sporu alebo či zvolené právne riešenie dávalo vôbec nejaký priestor na diskusiu (pozri Vokoun proti Českej republike, rozsudok zo dňa 3. júla 2009, ods. 26). Tento prístup sa prejavil v ďalšej rozhodovacej činnosti ESĽP napr. Stepinska proti Francúzsku, rozsudok zo dňa 15. 6. 2004, č. 1814/02, § 17-20; P. D. proti Francúzsku, rozsudok zo dňa 20. 12. 2005, č. 54730/00, ods. 31-35; Salé proti Francúzsku, rozsudok, zo dňa 21. 3. 2006, č. 39765/04, ods. 17-20; Fougere proti Francúzsku, rozhodnutie zo dňa 19. 9. 2006, č. 10397/03, oddiel B; Société Diffusion Pédagogique Calédonienne proti Francúzsku, rozhodnutie zo dňa 12. 10. 2006, č. 26814/02, oddiel 1; Verdú Verdú proti Španielsku, rozsudok zo dňa 15. 2. 2007, č. 43432/02, ods. 25-28; Eisenfeld a Duker proti Taliansku a Flatov proti Taliansku, rozhodnutie zo dňa 2. 9. 2008, č. 541/08 a 625/08, oddiel B; Ringier Axel Springer Slovakia, a. s. proti Slovensku, rozhodnutie zo dňa 4. 10. 2011, č. 35090/07, ods. 89-91; Čičmanec proti Slovenskej republike, rozsudok zo dňa 28. 6. 2016, ods. 60-65). [ods. 25.] Ústavný súd v tejto súvislosti vo vzťahu k vyššie uvedenej otázke uzatvára (zohľadňujúc recentnú rozhodovaciu činnosť ESĽP, pozn.), že princíp kontradiktórnosti konania, ktorý je nesporne obsahom práva

na spravodlivý proces nemožno chápať formalisticky, ale je potrebné dôsledne vyhodnotiť individuálne okolnosti situácie, na základe ktorých možno dospieť k záveru, či v konkrétnom prípade bola možnosť strany sporu zaujať stanovisko k vyjadreniu protistrany naozaj reálne zmarená a tým jeho pozícia objektívne oslabená (I. ÚS 145/2021). K tomuto materiálnemu výkladu zásady kontradiktórnosti konania sa v poslednom období priklonil i ESĽP (Puškárová proti Slovensku zo 7. 5. 2019, sťažnosť č. 19356/14, Nerušil proti Slovensku zo 7. 5. 2019, sťažnosť č. 37016/15 a naposledy vo veci Sarkocy proti Slovensku z 22. 9. 2020, sťažnosť č. 36446/17). Pri posudzovaní porušenia princípu kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní, ku ktorému dochádza nedoručením vyjadrenia účastníka konania (strany sporu) protistrane, je potrebné zohľadniť obsahový význam neoboznámeného vyjadrenia (napr. rozsudok ESĽP z 18. 10. 2007 vo veci Asnar proti Francúzskej republike, sťažnosť č. 12316/04; rozsudok ESĽP z 3. 7. 2008 vo veci Vokoun proti Českej republike, sťažnosť č. 20728/05) (I. ÚS 50/2022).“ [ods. 26.]

121. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom odvolacieho súdu (§ 455).

122. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách odvolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

123. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.